

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA
A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE MIKULÁŠOVÁ
NA ROKY 2019 – 2025**

Názov:	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Mikulášová na roky 2019 - 2025
Územné vymedzenie :	Obec Mikulášová, kód okresu: 701, kód obce: 519600
Územný plán obce schválený:	áno
Dátum schválenia PHSR:	5.11.2019
Dátum platnosti:	6.11.2019 – 31.12.2025
Verzia¹	1.0
Publikovaný verejne:	6.11.2019

¹ Prvé prijaté znenie sa označuje číslom 1.0. V prípade zásadnej zmeny sa ďalšie aktualizované verzie označujú 2.0, 3.0 atď. V prípade malých zmien sa označuje 1.1.

Obsah

Úvod.....	4
1 Analytická časť.....	7
1.1 Súhrnná charakteristika územia.....	7
1.1.1 Symboly obce Mikulášová.....	10
1.2 Sociálna charakteristika.....	11
1.2.1 Vývoj počtu obyvateľov podľa pohlavia a veku.....	11
1.2.2 Štruktúra obyvateľstva podľa produktivity a ekonomickej aktivity.....	14
1.2.3 Prirodzený prírastok a migrácia obyvateľstva.....	16
1.2.4 Národnostná štruktúra obyvateľstva a vierovyznanie.....	18
1.2.5 Štruktúra obyvateľstva podľa vzdelania.....	19
1.2.6 Štruktúra uchádzačov o zamestnanie.....	20
1.2.7 Domový a bytový fond.....	23
1.3 Ekonomická charakteristika.....	24
1.3.1 Technická infraštruktúra a priemysel.....	24
1.3.2 Doprava.....	26
1.3.3 Kultúrnohistorické hodnoty územia.....	26
1.3.4 Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť.....	30
1.3.5 Vzdelávanie a školstvo.....	32
1.3.6 Podnikateľské prostredie a priemyselná výroba v regióne.....	32
1.3.7 Hospodárenie obce.....	33
1.4 Environmentálna charakteristika.....	36
1.4.1 Geomorfologické a geologické pomery.....	36
1.4.2 Hydrologické pomery.....	36
1.4.3 Klimatické pomery.....	36
1.4.4 Pedologické pomery.....	37
1.4.5 Fauna, flóra a vegetácia.....	40

1.4.6 Chránené územia prírody	41
1.5 Vyhodnotenie väzieb na koncepčné dokumenty VÚC PSK	42
1.6 SWOT analýza	43
2 Strategická časť	46
3 Programová časť.....	49
4 Realizačná časť.....	51
4.1 Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie.....	51
4.2 Komunikačná stratégia	51
4.3 Monitorovanie a hodnotenie.....	52
4.4 Akčný plán	53
5 Finančná časť	55
Záver.....	63
Prílohy	64

Úvod

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Mikulášová (ďalej len „Program rozvoja obce“, resp. „PRO“) je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe rozvoja vyššieho územného celku Prešovský samosprávny kraj, na území ktorej sa obec Mikulášová nachádza.

Povinnosť obce vypracovať PRO vyplýva zo zákona č. 309/2014 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 539/2008 Z. z.

Vypracovanie programu rozvoja obce zabezpečuje obec **pri uplatnení partnerstva**.

Partnerstvo je forma spolupráce medzi sociálno-ekonomickými partnermi, ktorí zabezpečujú hospodársky rozvoj, sociálny rozvoj alebo územný rozvoj dotknutého regiónu s ohľadom na udržateľný rozvoj.

Sociálno-ekonomickí partneri sú subjekty verejnej správy, podnikatelia a mimovládne organizácie pôsobiace v oblasti regionálneho rozvoja na miestnej, regionálnej alebo celoštátnej úrovni.

Základné princípy tvorby PRO:

- je založený na kvalitných a overených dátach,
- je výsledkom komplexných analýz v troch kľúčových politikách - oblastiach,
- je vytvorený partnerstvom hlavných aktérov územia,
- je v súlade s udržateľným využívaním hodnôt a zdrojov konkrétneho územia,
- je vyjadrením vízie v konkrétnych stratégiách a rozvojových projektoch.

Cieľom spracovania PRO je poskytnúť komplexný pohľad na súčasný stav a na perspektívy obce v oblasti hospodárskeho, sociálneho a environmentálneho rozvoja, stanoviť strategické ciele, rozvojové priority a strategické oblasti rozvoja obce. Zmyslom procesu tvorby PRO je sformulovať takú predstavu o smerovaní obce, ktorá vyjadruje ekonomické a sociálne záujmy jej občanov a zároveň je v súlade s prijatými koncepciami štátu, vyššieho územného celku, príp. rezortnými stratégiami, záujmami ochrany životného prostredia a kultúrneho dedičstva. Existenciou PRO obec Mikulášová zvýši svoje šance získať finančnú podporu zo štrukturálnych fondov na realizáciu projektov, keďže musí preukázať súlad zamýšľaného projektu s regionálnymi stratégiami i miestnou stratégiou, ktorú reprezentuje svojim PRO.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Mikulášová na roky 2019 - 2025

Program rozvoja obce vychádza zo stratégie EURÓPA 2020, v ktorej základom sú tri vzájomne sa dopĺňajúce priority: inteligentný, udržateľný a inkluzívny rast.

Program rozvoja obce Mikulášová sa skladá z úvodného zhrnutia celého materiálu, analytickej časti, ktorá obsahuje vonkajšiu a vnútornú analýzu obce a SWOT analýzu v prioritných oblastiach rozvoja zahŕňajúcu silné a slabé stránky, príležitosti a hrozby. Ďalej obsahuje strategickú časť, ktorá zahŕňa víziu obce, výber a popis strategických cieľov v jednotlivých politikách - oblastiach rozvoja (ekonomická, sociálna a environmentálna). Programová časť dokumentu obsahuje zoznam opatrení a aktivít a podrobnejšie rozpracovanie strategických cieľov na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce. Realizačná časť je zameraná na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu s ustanovením merateľných ukazovateľov a časový a vecný harmonogram formou akčných plánov. Finančná časť obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnu a organizačnú stránku realizácie PRO. Záver obsahuje informáciu o schválení a zverejnení PRO. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Mikulášová na roky 2019 - 2025 je základným strategickým dokumentom, ktorý sa rozhodla obec vypracovať z dôvodu zabezpečenia koncepčného rozvoja obce, ako aj na zlepšenie a zefektívnenie rozhodovania miestnej samosprávy, a je neoddeliteľnou súčasťou pre možnosť čerpania prostriedkov z Európskej únie.

PRO Mikulášová rieši „využitie malého územia na miestnej úrovni“- § 4 ods. 2 písm. b) zákona EIA.

Tento dokument je otvorený, je teda možné ho dopĺňať a tým pružne reagovať na potreby občanov a potreby rozvoja obce. Jeho tvorba umožní občanom aktívne sa zapojiť do diania v obci prostredníctvom účasti vo všetkých fázach procesu plánovania rozvoja obce.

Základné východiskové dokumenty na miestnej úrovni

Rozpočet obce na rok 2019

Účtovná závierka obce Mikulášová r. 2018

Výročná správa obce Mikulášová za r. 2017

Územný plán obce Mikulášová

Základné východiskové dokumenty na úrovni kraja

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja na obdobie 2014 – 2020

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Mikulášová na roky 2019 - 2025

Program rozvoja vidieka Prešovského samosprávneho kraja

Regionálna integrovaná územná stratégia Prešovského kraja na roky 2014 - 2020

Program odpadového hospodárstva Prešovského kraja na roky 2016 - 2020

Územný plán PSK

Regionálna inovačná stratégia PSK 2015-2020

Koncepcia dopravy vo verejnom záujme pre Prešovský samosprávny kraj

Generel dopravnej infraštruktúry Prešovského kraja

Výročná správa PSK za konsolidovaný celok za rok 2017

Základné východiskové dokumenty na národnej úrovni

Národná stratégia regionálneho rozvoja SR (2014)

Partnerská dohoda SR na roky 2014-2020

Stratégia Európa 2020

Program rozvoja vidieka SR 2014 – 2020

Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja

Koncepcie územného rozvoja Slovenska 2011

1 Analytická časť

Analytická časť obsahuje komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce s väzbami na širšie územie a odhad budúceho vývoja s dôrazom na možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce relevantné stratégie a koncepcie a využívanie vnútorného potenciálu územia, jeho limitov a rozvoja územia obce.

Pri spracovaní analytickej časti PRO Mikulášová na roky 2019-2025 bola použitá metodika zberu informácií získaných z portálu ŠÚ SR (DATAcube, SODB 2011), Infostat, z web stránok wikipédia, e-obce, mesta-obce, z portálu štátnej ochrany prírody, z web stránky MŽP SR, MPRV SR, MDVaRR SR a MV SR, z web stránky Prešovského samosprávneho kraja (www.po-kraj.sk), z web stránky obce Mikulášová (<http://www.obecmikulasova.sk/>) od občanov obce Mikulášová prostredníctvom dotazníkov a od starostu obce. Analýza obsahuje okrem tabuľkovej a grafickej časti aj časť textovú, ktorá popisuje a vysvetľuje výsledky analýzy.

1.1 Súhrnná charakteristika územia

V severnej časti Nízkych Beskýd leží obec Mikulášová, ktorá bola založená v druhej polovici 14. stor. na zákupnom práve usadlíkmi so šoltýsom Mikulášom a bola súčasťou Makovického panstva, čo potvrdzuje aj najstaršia písomnosť z r. 1414, v ktorej uhorský kráľ Žigmund potvrdil šľachticom Cudarovcom vlastníctvo majetkov na spomínané dedičné panstvo. V súpise dedín sa uvádza aj Mikulášová pod názvom Myklosuagasa. Cudarovci sa v snahe o ďalšie osídľovanie svojho panstva dostali do finančných ťažkostí, a preto boli nútení časť svojho panstva v r. 1414 zálohovať Jánovi Bubekovi z Plešivca.

Susedné obce: Obec Smilno, Obec Jedlinka, Obec Nižná Polianka

Adresa: Obec Mikulášová, Obecný úrad Mikulášová 50, 086 36 Nižná Polianka

Štatutárny zástupca: Peter Rusiňák

Kontaktné informácie

Telefón: +421 54 479 91 37

Mobil: +421 911 086 361

IČO: 00322393

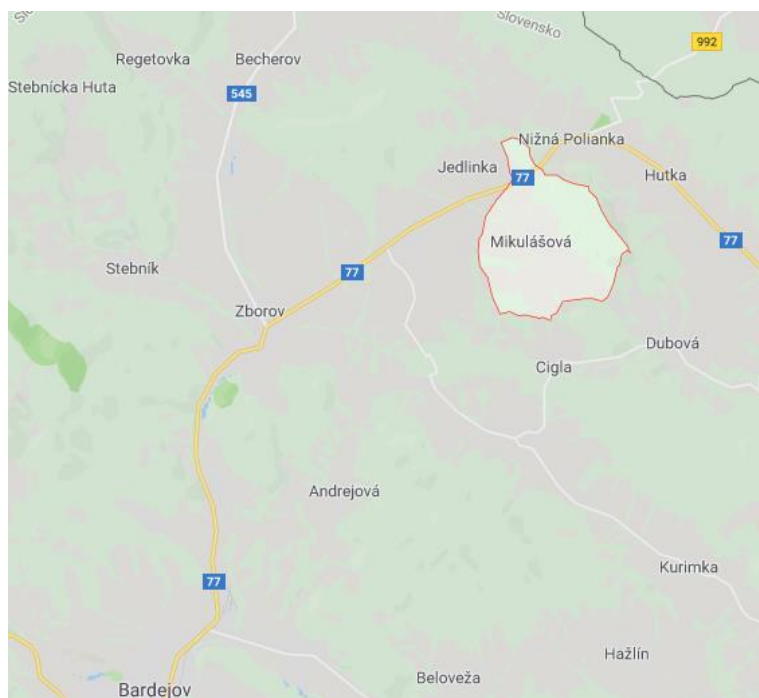
DIČ: 2020623308

E-mail: obecmikulasova@gmail.com

Web stránka: www.obecmikulasova.sk

Zdroj: <http://www.obecmikulasova.sk/>

Obrázok 1 Poloha obce Mikulášová

Zdroj:<https://www.google.com/maps/place/086+36+Mikul%C3%A1%C5%A1ov%C3%A1/@49.3594303,21.2640616,11.75z/data=!4m5!3m4!1s0x473c2bcd61805663:0xcc1c4de8cda3e940!8m2!3d49.3839445!4d21.3897299>

Tabuľka 1: Základná charakteristika obce Mikulášová

Ukazovateľ	Hodnota
Kód obce	519600
Názov okresu	Bardejov
Názov kraja	Prešovský
Štatút obce	obec
PSČ	086 36
Telefónne smerové číslo	054
Prvá písomná zmienka o obci - meste - rok	1414
Nadmorská výška obce v m	350
Celková výmera územia obce [km ²]	8,00
Hustota obyvateľstva na km ²	16,57

Zdroj: <http://datacube.statistics.sk/>; OcÚ Mikulášová

Tabuľka 2: Spádovosť obce Mikulášová

Ukazovateľ	Hodnota
Sídlo matričného úradu	Nižná Polianka
Kontaktné miesto daňového úradu	Bardejov
Sídlo pracoviska Obvodného oddelenia policajného zboru	Zborov
Sídlo Okresného súdu	Bardejov
Sídlo Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru	Bardejov
Sídlo pracoviska okresného úradu	Bardejov
Sídlo územného Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny	Bardejov

Zdroj: OcÚ Mikulášová

Tabuľka 3: Infraštruktúra a občianska vybavenosť v obci Mikulášová

Infraštruktúra a občianska vybavenosť	Výskyt
Kúpaliská	NIE
Hotely	NIE
Telocvične	NIE
Lekárne	NIE
Knižnice	NIE
Káblovka	NIE
Sieť plynu	ÁNO
Vodovod	ÁNO
Kanalizácia	NIE

Zdroj: ŠÚ SR, obecná štatistika

1.1.1 Symboly obce Mikulášová

Medzi symboly obce patria erb, vlajka a pečat'.

Blazón erbu: V modrom štíte doprava pootočená zlatovlasá striebroodetá žena v striebornom, červenou stuhou ozdobenom klobúku, v zlatej červenolemej zástere a červených topánkach, oboma rukami držiaca zlatý košík so striebornými hubami so zlatými klobúkmi.

Komentár: Figurálny motív, podľa odtlačku staršieho pečatidla obce z roku 1787.

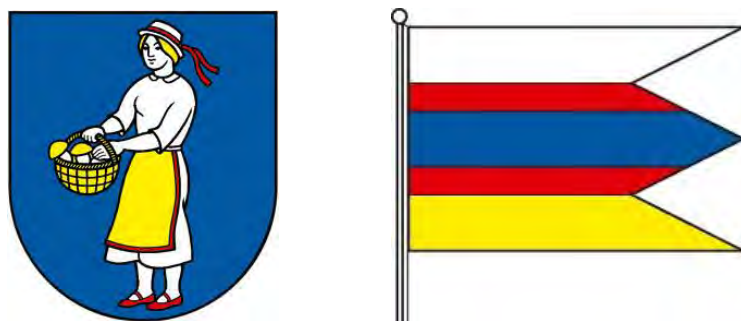
Dátum prijatia: 09.10.2006

Číslo uznesenia: OZ – 8/2006

Signatúra HR SR: M-183/2006

Autori: Jozef Petrovič, Kvetoslava Hanzová

Obrázok 2 Erb a vlajka obce Mikulášová

Zdroj: ives.minv.sk/heraldreg/wp_detail.aspx?ID=2021

Vlajka obce Mikulášová pozostáva z piatich pozdĺžnych pruhov vo farbách bielej (2/8),červenej (1/8),modrej (2/8), červenej (1/8) a žltej (2/8). Vlajka má pomer 2:3 a ukončená je tromi cípmi, t. j. dvomi zástrihmi, siahajúcimi do tretiny jej listu.

Z heraldicko-sfragistických prameňov sa zachoval odtlačok pečatidla z r. 1787 na písomnosti z 13.decembra 1787. Obecné pečatidlo používal richtár na potvrdzovanie obecných písomností. Neznámy rytec aj do tohto typária vlačil svoj „rukopis“, podobne ako v mnohých pečatidlách obcí širokého okolia. Typický výrazný perlovec oddeľuje kruhopis do pečatného poľa. V kruhopise je uvedené: : SIGIL :: NIKLYOVA :: 1787 : (Pečať Mikulášová) a v pečatnom poli je vyobrazená žena v klobúku nesúca v pravej ruke košík s hubami. V r. 1868 si dala obec vyhotoviť nové typárium s úplne iným motívom. Zachované pečatidlo sa nachádza v zbierke pečatidiel Šarišského múzea v Bardejove. Z hľadiska výtvarného je nové typárium jednoduché, strohé a po umeleckej stránke nie veľmi hodnotné. Rytec v pečatnom poli vyobrazil pluh položený na oračine. Týmto symbolom poukázal na jeden z najdôležitejších poľnohospodárskych úkonov – orbu. V kruhopise je v maďarskom jazyku nápis: NIKLYOVA KOZSÉG HIV.(atal) PECSÉTJE 1868 (úradná pečať obce Mikulášová).

Zdroj: www.obcemikulasova.sk

1.2 Sociálna charakteristika

Rozhodujúcim rozvojovým faktorom každej vidieckej obce je obyvateľstvo. Obec Mikulášová s celkovým počtom obyvateľov 133 (k 31.12.2018) sa zaraďuje medzi obce do 1 000 obyvateľov. Celková výmera územia obce predstavuje 8 km². Na území obce bola k 31.12.2018 celková hustota osídlenia 16,57 obyvateľov na km². Hustota obyvateľstva v Prešovskom kraji je 91,88 obyvateľov na km² a v okrese Bardejov je 83,06 obyvateľov na km². Zdroj: www.statistics.sk

1.2.1 Vývoj počtu obyvateľov podľa pohlavia a veku

Prehľad vývoja počtu obyvateľov obce je zobrazený v nasledujúcich tabuľkách a grafoch. Stav trvale bývajúceho obyvateľstva uvádzaný k 31.12. príslušného roka.

Tabuľka 4: Vývoj počtu obyvateľov obce Mikulášová podľa pohlavia v r. 2014 – 2018

Pohlavie / rok	2014	2015	2016	2017	2018
Spolu	130	126	132	132	133
Muži	69	66	70	69	70
Ženy	61	60	62	63	63

Zdroj: www.statistics.sk

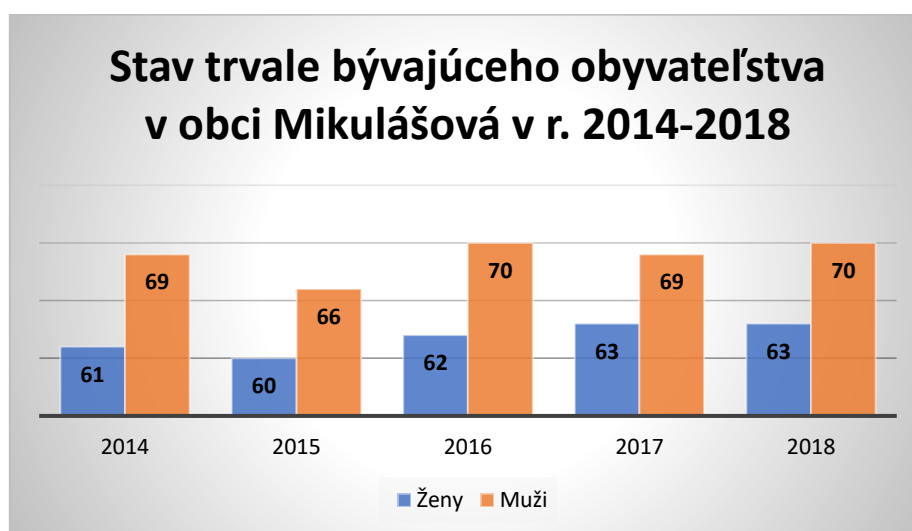
Graf 1: Stav obyvateľstva v obci Mikulášová podľa pohlavia v r. 2018

Zdroj: vlastné spracovanie

Rozdiel v počte obyvateľov je medzi pohlaviami, kde ženy tvoria 47,37 % z celkového počtu obyvateľov a mužov je o 5,26 % viac. Z grafického znázornenia je zrejmé, že vývoj počtu obyvateľov obce Mikulášová má celkovo mierne stúpajúcu tendenciu. Od roku 2014 do roku 2015 bol pokles o 4 obyvateľov a od roku 2015 sa mierne zvyšoval počet obyvateľov, a ku koncu roka 2018 žilo v obci 133 obyvateľov.

Graf 2: Stav trvale bývajúceho obyvateľstva v obci Mikulášová v r. 2014 – 2018

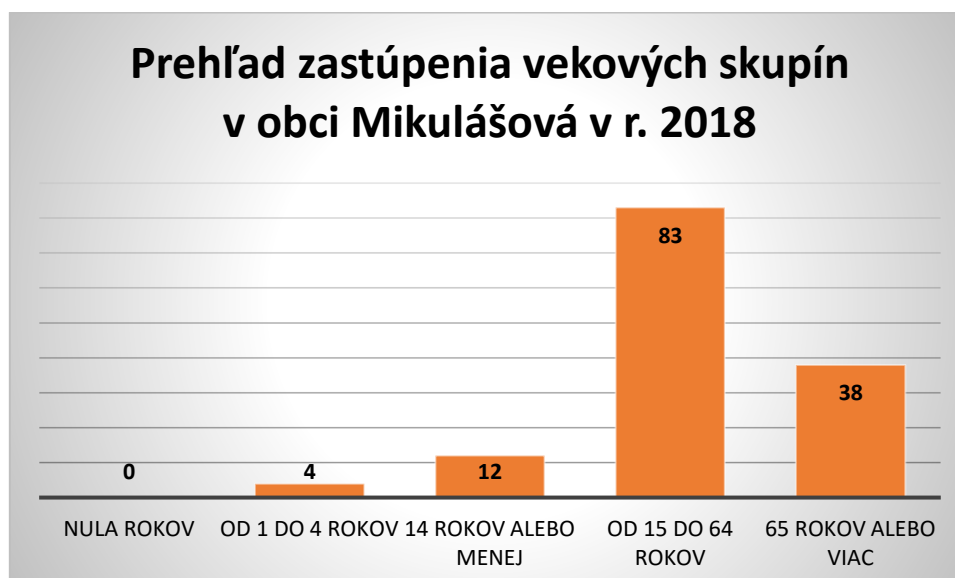
Zdroj: vlastné spracovanie

Tabuľka 5: Prehľad vekových skupín v obci Mikulášová v r. 2018

Vekové skupiny	pohlavie	Počet v r. 2018
Nula rokov	Spolu	0
Nula rokov	Muži	0
Nula rokov	Ženy	0
Od 1 do 4 rokov	Spolu	4
Od 1 do 4 rokov	Muži	3
Od 1 do 4 rokov	Ženy	1
14 rokov alebo menej	Spolu	12
14 rokov alebo menej	Muži	7
14 rokov alebo menej	Ženy	5
Od 15 do 64 rokov	Spolu	83
Od 15 do 64 rokov	Muži	48
Od 15 do 64 rokov	Ženy	35
65 rokov alebo viac	Spolu	38
65 rokov alebo viac	Muži	15
65 rokov alebo viac	Ženy	23

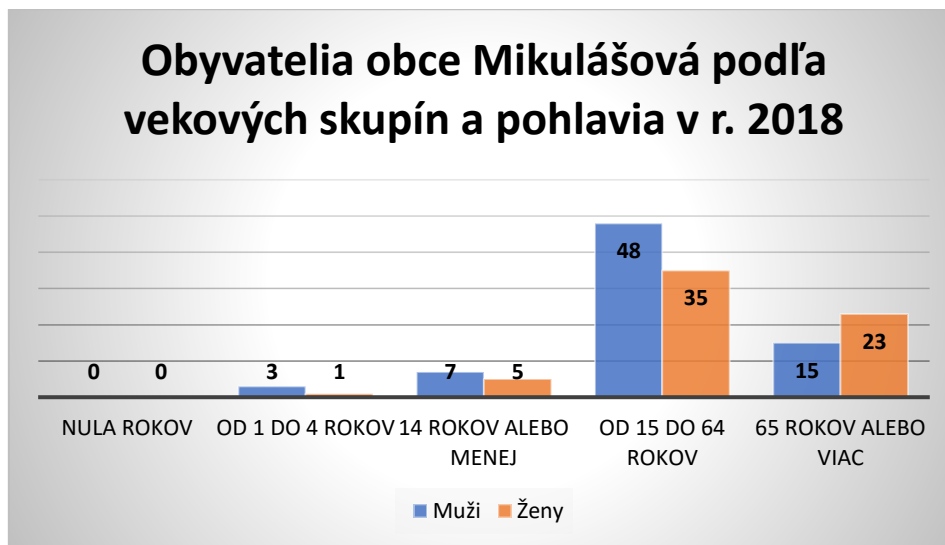
Zdroj: www.statistics.sk

Graf 3: Prehľad zastúpenia vekových skupín v obci Mikulášová v r. 2018

Zdroj: vlastné spracovanie

Graf 4: Obyvatelia obce Mikulášová podľa vekových skupín a pohlavia v r. 2018

Zdroj: vlastné spracovanie

Najpočetnejšiu skupinu obyvateľstva, t. j. 62,40 %, tvorí kategória od 15 do 64 rokov všetkých obyvateľov obce Mikulášová, pričom v tejto kategórii je mužov 48 a žien 35. V kategórii 65 rokov a viac prevládajú ženy nad mužmi.

1.2.2 Štruktúra obyvateľstva podľa produktivity a ekonomickej aktivity

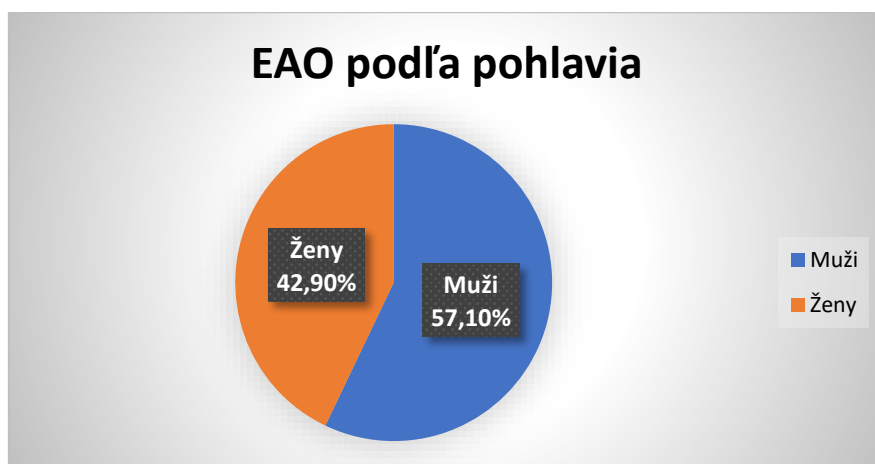
- predproduktívny vek (0 až 14 rokov)
- produktívny vek (15 až 64 rokov)
- poproduktívny vek (65 rokov a viac)

Tabuľka 6: Ekonomická aktivita obyvateľov obce Mikulášová

Pohlavie	Osoby ekonomicke aktívne						Osoby na rodičovskej dovolenke	Nepracujúci dôchodcovia	Ostatní nezávislí	Osoby závislé	
	spolu	%	z toho			vypomáhajúci (neplatení) členovia domácností v rodinných podnikoch				spolu	Ostatní závislí, nezistení
			osoby na materskej dovolenke	pracujúci dôchodcovia	nezamestnaní						
Muži	36	57,1	0	0	8	0	0	20	0	19	0
Ženy	27	42,9	0	1	4	0	3	27	0	7	1
Spolu	63	100,0	0	1	12	0	3	47	0	26	1

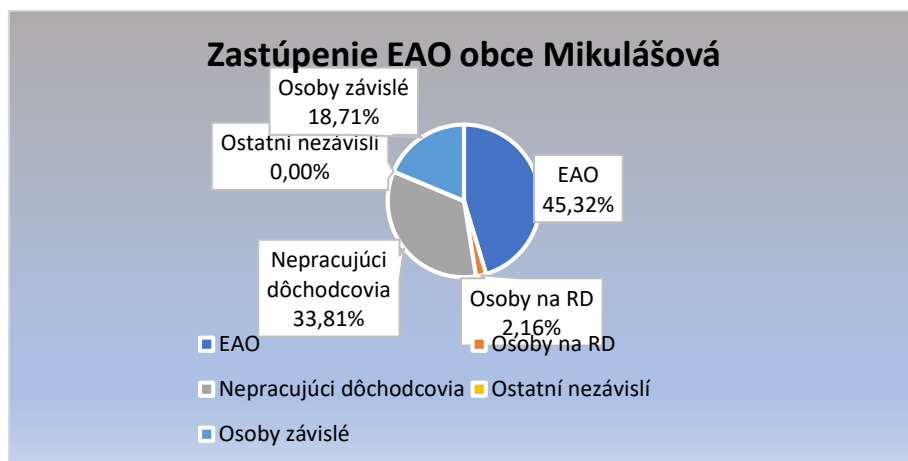
Zdroj: SODB 2011

Graf 5: EAO podľa pohlavia

Zdroj: vlastné spracovanie

Graf 6: Zastúpenie EAO obce Mikulášová

Zdroj: vlastné spracovanie

Tabuľka 7: Ekonomická aktivita obyvateľov v PSK v r. 2014 – 2018

EAO / rok	2014	2015	2016	2017	2018
Ekonomicky aktívne obyvateľstvo (v tis.)	394,8	396,0	400,4	401,2	398,4
pracujúci (v tis.)	325,7	329,4	341,3	349,3	358,4
nezamestnaní (v tis.)	69,2	66,7	59,2	51,9	40,0
Ekonomicky neaktívne obyvateľstvo od 15 rokov (v tis.)	275,9	276,7	273,6	274,1	277,8
študenti (v tis.)	81,2	76,6	76,3	70,5	69,3
dôchodcovia (starobní, invalidní) (v tis.)	146,2	147,1	148,4	153,4	161,1
osoby na rodičovskej dovolenke (v tis.)	8,3	8,9	10,1	8,9	12,4
Miera ekonomickej aktivity (%)	58,9	58,9	59,4	59,4	58,9
Miera nezamestnanosti (%)	17,5	16,9	14,8	12,9	10,0
Miera zamestnanosti 15-64 (%)	56,5	57,1	59,4	61,2	63,1
Miera zamestnanosti 20-64 /(%)	62,3	62,8	65,1	67,0	68,8
Miera zamestnanosti 15+ (%)	48,6	49,0	50,7	51,8	53,0

Zdroj: www.statistics.sk

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo sú osoby vo veku od 15 rokov, ktoré patria medzi pracujúcich v civilnom sektore, nezamestnaných alebo príslušníkov ozbrojených zložiek. V obci Mikulášová je ekonomicky aktívnych žien o 14,2 % menej oproti mužom. V porovnaní s mierou ekonomickej aktivity v Prešovskom kraji, kde v roku 2018 dosiahla 58,9 %, EAO v obci Mikulášová je 52,26 %, t. j. o 6,64 % menej ako v PSK.

Miera ekonomickej aktivity obyvateľstva v %:

$$= \frac{\text{počet ekonomicky aktívneho obyvateľstva}}{\text{počet obyvateľov v produktívnom a poproduktívnom veku}} \times 100$$

Obyvateľstvo v produktívnom veku tvoria muži vo veku 15 - 59 rokov a ženy vo veku 15 - 54 rokov, obyvateľstvo v poproduktívnom veku predstavujú muži vo veku od 60 rokov a ženy vo veku od 55 rokov.

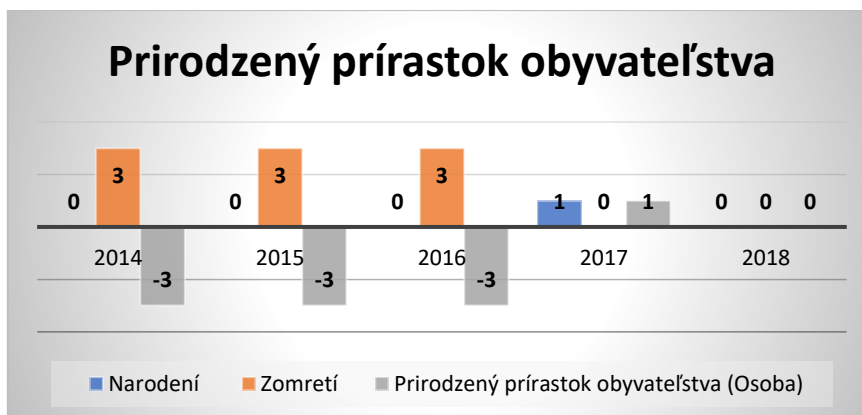
1.2.3 Prirodzený prírastok a migrácia obyvateľstva

Tabuľka 8: Prehľad o stave a pohybe obyvateľstva obce Mikulášová v r. 2014 – 2018

Obyvateľstvo / rok	2014	2015	2016	2017	2018
Sobáše (Počet v jednotkách)	0	1	1	0	0
Rozvody (Počet v jednotkách)	0	0	0	0	0
Narodení (Osoba)	0	0	0	1	0
Zomretí (Osoba)	3	3	3	0	0
Prirodzený prírastok obyvateľstva (Osoba)	-3	-3	-3	1	0
Priťahovaní na trvalý pobyt (Osoba)	0	0	11	5	1
Vystaňovaní z trvalého pobytu (Osoba)	0	1	2	6	0
Migračné saldo (Osoba)	0	-1	9	-1	1
Celkový prírastok obyvateľstva (Osoba)	-3	-4	6	0	1

Zdroj: www.statistics.sk

Graf 7: Prirodzený prírastok obyvateľstva v obci Mikulášová v r. 2014 - 2018

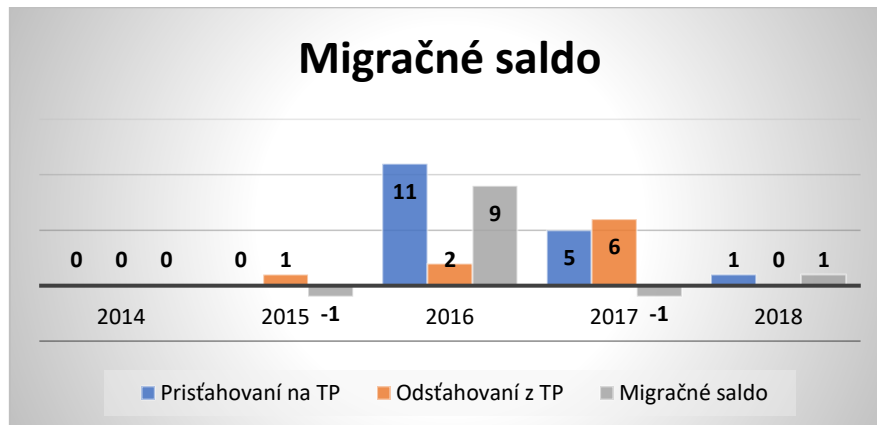

Zdroj: vlastné spracovanie

Od roku 2014 do roku 2018 sa v obci Mikulášová narodilo jedno dieťa. Čo sa týka úmrtnosti najviac ľudí zomrelo v rokoch 2014 – 2016 a to v rovnakom počte 3 v každom roku, v rokoch 2016 – 2017 nebola v obci úmrtnosť. V rokoch 2014 – 2016 dosahoval prirodzený prírastok obyvateľstva záporné hodnoty, v roku 2017 bol prírastok a v roku 2018 sa rovnal prirodzený prírastok nule.

Graf 8: Migračné saldo v obci Mikulášová v r. 2014 – 2018

Zdroj: vlastné spracovanie

Jedným z najcitlivejších indikátorov sociálnoekonomického rozvoja je migrácia obyvateľstva. Imigrácia, resp. emigrácia miestnych obyvateľov je vonkajším signálom akýchkoľvek pozitívnych ako aj negatívnych podnetov a zmien. V rokoch 2016 a 2018 sa prisťahovalo do obce viac obyvateľov ako odišlo z obce, tzn. migračné saldo dosahovalo kladné hodnoty. V rokoch 2015 a 2017 z hľadiska migrácie prevyšoval počet vystáňovaných nad prisťahovanými, tzn., že migračné saldo dosahovalo záporné hodnoty, čo bolo spôsobené najmä odchodom mladých ľudí za prácou a lepšími podmienkami pre život. V roku 2014 bol počet vystáňovaných a prisťahovaných rovnaký. Vývoj migračného salda v konečnom dôsledku ovplyvňuje aj celkový pohyb obyvateľov v obci Mikulášová.

Vývoj migrácie na Slovensku bude vo veľkej miere závisieť od priebehu integračných procesov v Európe a od migračnej situácie vo svete. Predpokladá sa, že migračné saldo Slovenskej republiky v budúcnosti ovplyvní hlavne skupina obyvateľov (občanov SR), ktorí budú hľadať uplatnenie vo vyspelých krajinách a skupina prisťahovalcov z rozvojových krajín. Dá sa predpokladať, že čím bude na Slovensku priaznivejšia situácia, čím bude vyššia životná úroveň, tým menej obyvateľov bude odchádzať, a tým viac cudzincov bude mať záujem prisťahovať sa.

Zdroj: Infostat

1.2.4 Národnostná štruktúra obyvateľstva a vierovyznanie

Tabuľka 9: Národnostná štruktúra obyvateľstva v obci Mikulášová

Národnosť	Muži	Ženy	Spolu
Slovenská	39	42	81
Rusínska	31	19	50
Ukrajinská	2	2	4
Česká	0	1	1
Nezistená	3	1	4
Spolu	75	65	140

Zdroj: SODB 2011

Graf 9: Národnostné zloženie v obci Mikulášová

Zdroj: vlastné spracovanie

Národnostne možno považovať obec Mikulášová za etnicky heterogénnu. Podľa posledného sčítania ľudu v roku 2011, tvorí podiel slovenskej národnosti 57,86 % obyvateľov obce. O čosi menšiu skupinu obyvateľov tvorí národnosť rusínska s 35,71 % obyvateľov. V obci žijú aj obyvatelia s ukrajinskou a českou národnosťou.

Marginalizované rómske komunity

Typickou črtou pre územie PSK je prítomnosť marginalizovaných rómskych komunít (MRK). Prešovský kraj má jednu z najvyšších koncentrácií Rómov na Slovensku a zároveň tu je najvyšší počet rómskych, najmä vidieckych, komunít spomedzi všetkých krajov SR. Podľa odhadov tvorí počet Rómov z celkového počtu obyvateľov Prešovského kraja takmer 12% a prírastok obyvateľstva u tejto skupiny je výrazne vyšší ako u majoritného obyvateľstva. Situácia Rómov v Prešovskom kraji je nevyhovujúca.

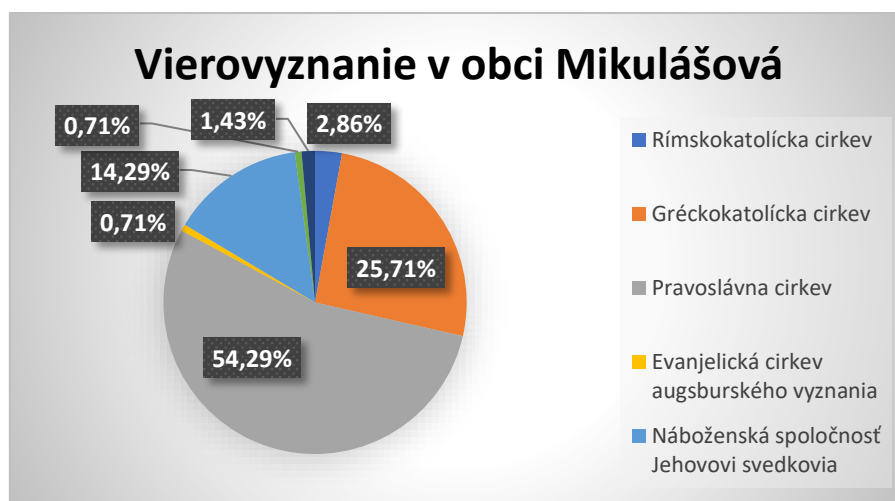
V obci Mikulášová nie sú prítomné MRK.

Tabuľka 10: Vierovyznanie v obci Mikulášová

Náboženské vyznanie	Muži	Ženy	Spolu
Rímskokatolícka cirkev	2	2	4
Gréckokatolícka cirkev	20	16	36
Pravoslávna cirkev	43	33	76
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	0	1	1
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	8	12	20
Bez vyznania	1	0	1
Nezistené	1	1	2
Spolu	75	65	140

Zdroj: SODB 2011

Graf 10: Vierovyznanie v obci Mikulášová

Zdroj: vlastné spracovanie

V obci Mikulášová dominuje zastúpenie Pravoslávnej cirkvi s 54,29 %. Okrem nej majú v obci zastúpenie aj 4 iné cirkvi a bez vyznania je 0,71 % obyvateľov.

1.2.5 Štruktúra obyvateľstva podľa vzdelania

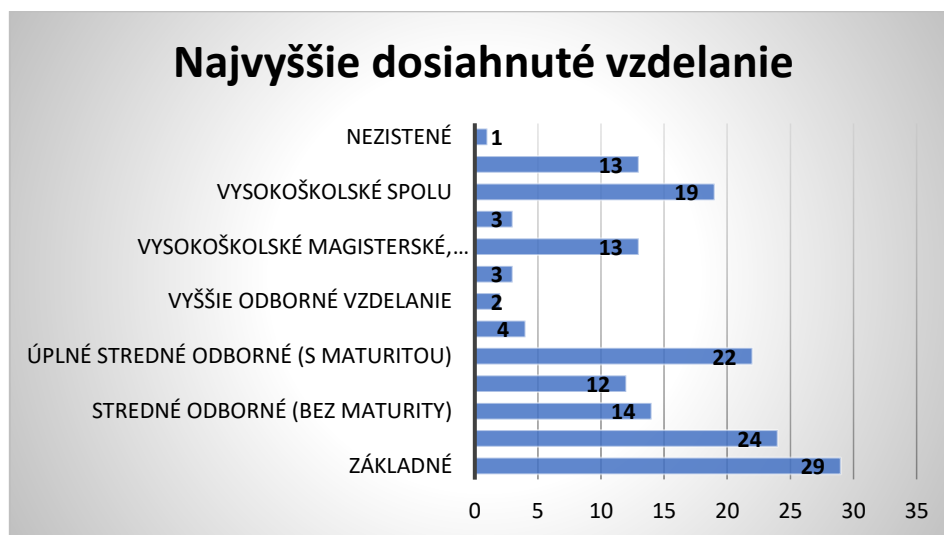
Tabuľka 11: Prehľad dosiahnutého vzdelania obyvateľov obce Mikulášová

Najvyššie dosiahnuté vzdelanie	Pohlavie		Spolu
	muži	ženy	
Základné	10	19	29
Učňovské (bez maturity)	13	11	24
Stredné odborné (bez maturity)	9	5	14
Úplné stredné učňovské (s maturitou)	7	5	12
Úplné stredné odborné (s maturitou)	13	9	22
Úplné stredné všeobecné	2	2	4
Vyššie odborné vzdelanie	1	1	2
Vysokoškolské bakalárske	1	2	3

Vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské	8	5	13
Vysokoškolské doktorandské	2	1	3
Vysokoškolské spolu	11	8	19
Bez školského vzdelania	9	4	13
Nezistené	0	1	1
Súhrn	75	65	140

Zdroj: SODB 2011

Graf 11: Prehľad dosiahnutého vzdelania obyvateľov obce Mikulášová

Zdroj: vlastné spracovanie

Obyvateľstvo obce Mikulášová má v najvyššej miere ukončené základné vzdelanie, t. j. 20,71 % obyvateľov. Bez školského vzdelania je 9,29 % obyvateľov obce, medzi ktorými sú započítané aj deti do 16 rokov, keďže ešte nemajú ukončenú povinnú základnú školskú dochádzku. Vysokoškolsky vzdelaných je v obci 19 obyvateľov.

1.2.6 Štruktúra uchádzačov o zamestnanie

Nezamestnanosť patrí k vážnym spoločenským problémom, no najviac sa bytostne dotýka a predstavuje pomerne ťažko riešiteľný problém pre určité skupiny nezamestnaných obyvateľov. Týchto uchádzačov o zamestnanie označuje zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti ako znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.

Aj napriek tomu, že Ústava SR v článku 12 garantuje, že právo na prácu má každý bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, vieru a náboženstvo, politické či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnostnej alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie a napriek účinnosti tzv. „antidiskriminačného zákona“ (zákon č. 365/2004 Z. z.), sú v našej spoločnosti skupiny ľudí, ktoré majú sťažené podmienky vstupu na trh práce.

Zdroj: http://sapa.ff.upjs.sk/images/files/81_1475287076_22_Paukovic-Holovcakova.pdf

Tabuľka 12: UoZ v obci Mikulášová v r. 2014 – 2018

UoZ / rok	2014	2015	2016	2017	2018
Počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie spolu	10	10	7	6	3
Počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie (muži)	6	6	5	4	2
Počet evidovaných uchádzačiek o zamestnanie (ženy)	4	4	2	2	1

Zdroj: www.statistics.sk

Graf 12: UoZ podľa pohlavia v obci Mikulášová v r. 2014 – 2018

Zdroj: vlastné spracovanie

V obci Mikulášová nebol ani v jednom roku nulový počet uchádzačov o zamestnanie.

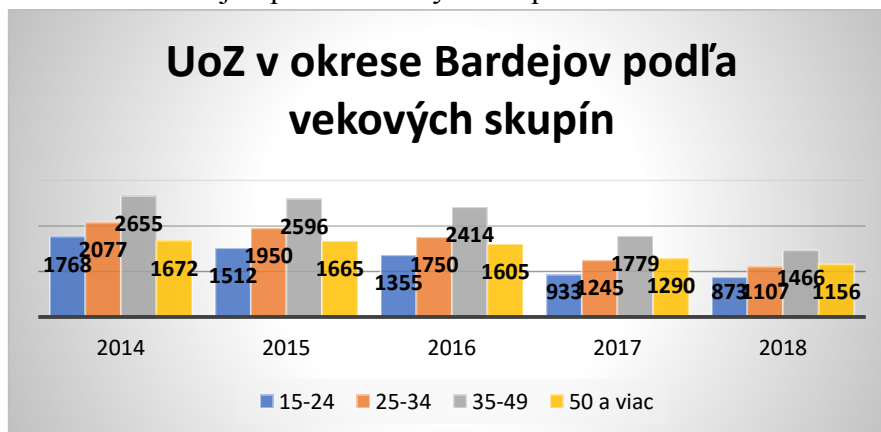
V rokoch 2014 - 2018 bolo evidovaných viac mužov, ako žien.

Tabuľka 13: UoZ v okrese Bardejov podľa vekových skupín v r. 2014 – 2018

Vekové skupiny UoZ / rok	2014	2015	2016	2017	2018
15-24	1768	1512	1355	933	873
25-34	2077	1950	1750	1245	1107
35-49	2655	2596	2414	1779	1466
50 a viac	1672	1665	1605	1290	1156
Spolu	8172	7723	7124	5247	4602

Zdroj: www.statistics.sk

Graf 13: UoZ v okrese Bardejov podľa vekových skupín

Zdroj: vlastné spracovanie

Najväčšie zastúpenie z celkového počtu nezamestnaných v okrese Bardejov v roku 2014 predstavovali uchádzači o zamestnanie vo veku od 35 – 49 rokov a najmenšie zastúpenie v roku 2018 skupine vo veku od 15 – 24 rokov.

Tabuľka 14: Miera evidovanej nezamestnanosti v okrese Bardejov v r. 2014 - 2018

Obyvateľstvo / rok	2014	2015	2016	2017	2018
Miera evidovanej nezamestnanosti (v %)	19,60	18,43	16,79	11,91	10,71
Ekonomicky aktívne obyvateľstvo	38 827	38 940	39 209	39 688	39 471
Disponibilný počet uchádzačov o zamestnanie	7 609	7 178	6 584	4 725	4 226

Zdroj: www.statistics.sk

Z pohľadu evidovanej miery nezamestnanosti v okrese Bardejov v roku 2018 s údajom 10,71 % zaznamenali najnižšiu nezamestnanosť od roku 2014. Najvyššia nezamestnanosť v okrese Bardejov počas posledných piatich rokov bola v roku 2014 a predstavovala 19,60 %.

Tabuľka 15: Prehľad UoZ v PSK v r. 2014 – 2018

Obyvateľstvo / rok	2014	2015	2016	2017	2018
Miera evidovanej nezamestnanosti (v %)	17,45	15,50	13,91	9,68	8,61
Ekonomicky aktívne obyvateľstvo	397 202	397 006	398 554	401 819	399 025
Disponibilný počet uchádzačov o zamestnanie	69 330	61 526	55 432	38 882	34 371

Zdroj: www.statistics.sk

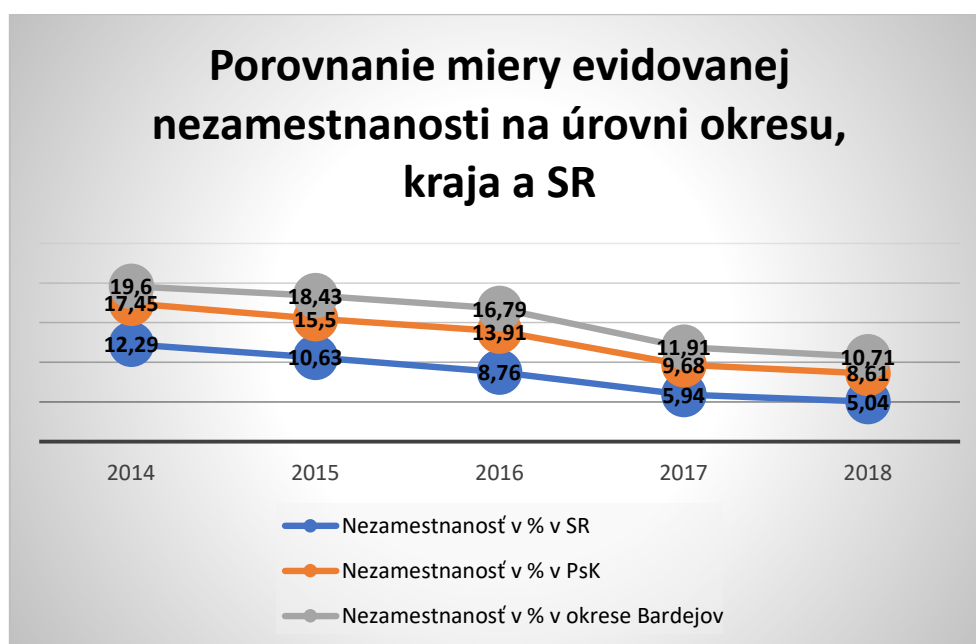
Najpriaznivejšia situácia z pohľadu zamestnanosti za posledných 5 rokov bola v PSK v roku 2018, kde počet UoZ predstavoval 34 371, a miera evidovanej nezamestnanosti dosiahla úroveň 8,61 %. Naopak najvyššia miera nezamestnanosti s hodnotou 17,45 % v PSK bola v roku 2014, kde bolo 69 330 UoZ.

Tabuľka 16: Prehľad UoZ v SR v r. 2014 – 2018

Obyvateľstvo / rok	2014	2015	2016	2017	2018
Miera evidovanej nezamestnanosti (v %)	12,29	10,63	8,76	5,94	5,04
Ekonomicky aktívne obyvateľstvo	2 698 589	2 697 064	2 716 553	2 725 838	2 741 205
Disponibilný počet UoZ	331 733	286 825	237 977	161 915	138 198

Zdroj: www.statistics.sk

Graf 14: Porovnanie miery evidovanej nezamestnanosti na úrovni okresu, kraja a SR

Zdroj: vlastné spracovanie

Na základe grafického znázornenia môžeme vidieť zásadné rozdiely v miere evidovanej nezamestnanosti v jednotlivých rokoch na úrovni okresu Bardejov, kde miera evidovanej nezamestnanosti je oveľa vyššia v porovnaní s mierou evidovanej nezamestnanosti v SR.

1.2.7 Domový a bytový fond

Existencia príležitostí na bývanie, ako aj stav domového a bytového fondu sú určujúcimi faktormi, ktoré ovplyvňujú ďalší rozvoj obce a naplňajú jej obytnú funkciu. V obci Mikulášová je v súčasnosti 61 rodinných domov. Prevažná časť domov je napojená na zdroj pitnej vody.

Charakteristika bytového fondu Mikulášová je pomerne dobrá. Väčšina bytov je obývaných vlastníkom daného bytu. Najviac RD bolo vybudovaných v povojnovom období, t. j. v rokoch 1946 – 1990. Tieto údaje sú aktuálne k poslednému sčítaniu obyvateľov, domov a bytov z roku 2011, avšak u pomerne veľkej časti RD nie je zistený vek stavby a kedy boli rodinné domy postavené

Tabuľka 17: Typy obydli v obci Mikulášová

Typ (Spolu)	obydli	Obývané byty	Neobývané byty	Iné obytné jednotky	Kolektívne obydli	Nezistené
61		38	22	0	0	1

Zdroj: www.statistics.sk

Tabuľka 18: Byty podľa obdobia výstavby v obci Mikulášová

Obdobie výstavby	pred r.1919	1919 - 1945	1946 - 1990	1991- 2000	2001- 2005	2006 a neskôr	Nezistené
počet bytov	0	5	33	0	0	0	23

Zdroj: www.statistics.sk

Tabuľka 19: Byty podľa vlastníctva a systému dodávky vody v obci Mikulášová

System dodávky vody	Byty obývané vlastníkom	Družstevné byty	Byty v nájme	Iná forma vlastníctva bytu	Nezistené
V obytnej jednotke je tečúca voda	35	0	0	0	0
V obytnej jednotke nie je tečúca voda	0	0	0	0	3
Byty spolu	35	0	0	0	3

Zdroj: www.statistics.sk

1.3 Ekonomická charakteristika

Medzi základné ukazovatele, ktoré poukazujú na vyspelosť hospodárstva a sú relevantné k informáciám pre sociálno-ekonomický prehľad, patrí vytvorený hrubý domáci produkt (HDP). Prešovský kraj v ekonomickej výkonnosti a v príjmoch obyvateľstva zaostáva v hospodárskom rozvoji za úrovňou Slovenskej republiky. Na tvorbe celoštátneho hrubého domáceho produktu (HDP) sa Prešovský kraj podieľa objemom deväť percent, čo predstavuje tretí najnižší podiel zo všetkých ôsmich krajov Slovenska. Regionálny HDP postupne rastie, ale napriek tomu patrí stále k podpriemerným v rámci EÚ.

Zdroj: www.po-kraj.sk

1.3.1 Technická infraštruktúra a priemysel

Zásobovanie vodou

Obec má vybudovaný verejný vodovod. Z dotazníkového prieskumu sme zistili, že vodovod potrebuje rekonštrukciu, z dôvodu častých porúch a tiež slabého tlaku vody.

Podiel obyvateľov zásobovaných vodou z verejných vodovodov predstavoval ku koncu roka 2017 v Prešovskom kraji podiel 81,0 %.

Zdroj: www.statistics.sk

Odvádzanie a čistenie odpadových vôd

Kanalizácia v obci chýba. Odpadové vody sú v obci individuálne odvádzané do žúmp. Dažďové vody z intravilánu obce sú odvádzané priekopami. Podiel obyvateľov napojených na verejnú kanalizačnú sieť predstavoval v roku 2017 v Prešovskom kraji 68,0 %. Čo sa týka budovania kanalizácie v tomto kraji nastal výrazný posun, nakoľko v roku 2009 predstavoval podiel obyvateľov napojených na kanalizačnú sieť len 56,0 %.

Zdroj: www.statistics.sk

Z dotazníkového prieskumu sme zistili, že kanalizácia je prioritou občanov a jej absenciu považujú za nedostatok.

Zásobovanie elektrickou energiou

Obec Mikulášová je elektrifikovaná. Elektrina je privádzaná vzdušným vedením vysokého napätia. Elektrické vedenie je po betónových stĺpoch. Domácnosti sú individuálne zmluvne viazané rôznymi dodávateľmi elektrickej energie, ktoré sú na trhu. Elektrickú energiu pre obecný úrad dodáva spoločnosť VSE, a. s., Mlynská 31, 042 91 Košice.

Zásobovanie teplom

Zásobovanie teplom je decentralizované do malých domových a individuálnych kotolní, časť bytov je vykurovaná pecami. Obec je plynofikovaná. Obecný úrad využíva zemný plyn na vykurovacie účely prostredníctvom gamatiiek. Obyvatelia majú možnosť využívať aj pevné palivá, drevo, čierne a hnedé uhlie a elektrickú energiu. Zdroje a zariadenia na využívanie obnoviteľných zdrojov energie väčšieho rozsahu sa v obci nenachádzajú. Pri riešení spôsobu zásobovania teplom v riešenom území bude potrebné vychádzať z prioritných funkcií obce, ktorou je hlavne obytná funkcia. Zachovanie čistoty ovzdušia v celom území si vyžaduje použitie ušľachtilých médií akými je elektrická energia a zemný plyn.

Telekomunikačné, mobilné a internetové siete

Obec Mikulášová telekomunikačne prislúcha do UTO Bardejov. Telefónni účastníci sú napojení prostredníctvom miestnej siete. Miestna telefónna sieť je riešená káblovým nadzemným vedením. Rozvod miestneho rozhlasu je prevedený na betónových stĺpoch. Ústredňa rozhlasu je situovaná v budove obecného úradu. V obci majú pokrytie tieto siete: Slovak Telekom, Orange. Na obecnom úrade internet prevádzkuje firma Proxix. Z dotazníkového prieskumu sme zistili, že telekomunikačná sieť a internet sú slabé.

Televízny signál

Prijem rozhlasového a TV signálu v súčasnosti sa zabezpečuje prostredníctvom individuálnych antén a digitálnych satelitných prijímačov.

Lesné hospodárstvo

Lesy sú základnou zložkou životného prostredia, najdôležitejším článkom územných systémov ekologickej stability a významným prírodným zdrojom. V okolí obce sa z hospodársky využiteľných drevín vyskytujú predovšetkým spoločenstvá bukových a hrabových lesov. Ekonomické využitie tunajších lesov sa prejavuje hlavne v oblasti turistického ruchu v podobe poľovných revírov bohatých na lesnú zver. Významným problémom je environmentálny dopad hospodárskej činnosti. Podobne ako vo všetkých oblastiach Slovenska, aj tu sa prejavuje jej negatívny vplyv. Celková plocha lesných pozemkov v obci je 248,68 ha.

1.3.2 Doprava

Automobilová doprava a miestne komunikácie

Obcou Mikulášová prechádza cesta III. Triedy č. III/3521, ktorá je majetkom PSK a je v Správe a údržbe ciest Prešovského samosprávneho kraja.

V obci sa nachádzajú aj miestne komunikácie, v rozsahu cca 2 400 m. V prevažnej miere obcou jazdia osobné automobily, ktoré využívajú rodiny aj jednotlivci na prepravu do práce a školy. V obci nie sú vybudované chodníky pre chodcov. Z dôvodu bezpečnosti obyvateľov je potrebné vybudovať chodníky v celej obci. Z výsledkov dotazníkového prieskumu medzi obyvateľmi obce sme zistili, že vybudovanie chodníkov v obci je prioritou väčšiny obyvateľov.

Železničná doprava

Obcou neprechádza žiadna železnica. Najbližšia železnica je v Bardejove.

1.3.3 Kultúrnohistorické hodnoty územia

História obce

Obec Mikulášová leží v severnej časti Nízkych Beskýd, ktorá bola založená v druhej polovici 14. stor. na zákupnom práve usadlíkmi so šoltýsom Mikulášom a bola súčasťou Makovického panstva, čo potvrdzuje aj najstaršia písomnosť z r. 1414, v ktorej uhorský kráľ Žigmund potvrdil šľachticom Cudarovcom vlastníctvo majetkov na spomínané dedičné panstvo. V súpise dedín sa uvádza aj Mikulášová pod názvom Myklosuagasa. Cudarovci sa v snahe o ďalšie osídľovanie svojho panstva dostali do finančných ťažkostí, a preto boli nútení časť svojho panstva v r. 1414 zálohovať Jánovi Bubekovi z Plešivca. V r. 1415 kráľ Žigmund

donáciou znova potvrdil Cudarovcom držbu makovického panstva, i v r. 1416, keď ich do tohto majetku voviedla jágerská kapitula. V súpise dedín sa spomína aj Mikulášová. Portálnou daňou v r. 1427 boli sedliacke domácnosti zdanené od 16 port, čím sa obec zaradila medzi menšie obce makovického panstva. V dôsledku vpádu poľských vojsk v r. 1492 došlo k značnému úbytku obyvateľstva a v obci zostali len 3 obývané sedliacke domácnosti a rodina šoltýsa, ktorému patril mlyn. V obci zostali 21 usadlostí opustených. Mikulášová ešte začiatkom 16.storočia patrila medzi slovenské roľnícke obce na Makovickom panstve, ale koncom 16. stor. sa postupne usadzovali noví obyvatelia – rusíni. V r. 1600 bolo v dedine 13 obývaných poddanských domov, mlyn, kostol a fara. Počtom obyvateľov patrila Mikulášová k menším obciam. V r. 1787 žilo v obci 372 obyvateľov, v r. 1828 v 61 domoch 474 obyvateľov. Koncom 19. a zač. 20. stor. bol zaznamenaný úbytok obyvateľov v dôsledku hromadného vystaňovania. Obyvatelia obce sa zaoberali tradičným poľnohospodárstvom a tkaním konopného plátna a súkna. Obec nepretržite patrila k Makovickému panstvu až do r. 1848. V 18. stor. bol postavený drevený kostolík, ktorý v r. 1931 bol prevezený do Bardejovských Kúpeľov. V r. 1926-1930 bol v obci postavený nový dvojvežový kostol v historizujúcom slohu s prvkami staroruského baroka.

Evidované archeologické lokality:

Historické jadro obce – územie s predpokladanými nálezmi zo stredoveku až novoveku (1.písomná zmienka z roku 1414).

Ojedinelé a bližšie nelokalizované nálezy:

- poloha – pravá strana potoka Jarok – nálezy z praveku a stredoveku
- poloha – koryto Ondavy – kosti mamuta

Pre zabezpečenie ochrany archeologických nálezov a archeologických nálezísk je nevyhnutné postupovať v súlade s ustanoveniami Zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov.

Zdroj: Krajský pamiatkový úrad Prešov, záväzné stanovisko č. KPUPO2019/20455-2/72883/Jur zo dňa 11.09.2019

Cirkevné stavby a iné pamiatky

V obci sa nachádza gréckokatolícka cirkev a drevený Kostol Ochrany Presvätej Bohorodičky z roku 1730. V roku 1931 ho premiestnili do skanzenu - Múzea ľudovej architektúry v Bardejovských Kúpeľoch. Je to trojdielny zrubový objekt s hodnotným ikonostasom z 18. storočia a so zaujímavou vonkajšou farebnou dekoratívnou výzdobou. Nedávno sa uskutočnila jeho ďalšia rekonštrukcia a celý kostolík, vrátane štýlovej drevenej ohrady s

dvomi bránkami, bol dokončený koncom septembra 2005. Do interiéru kostolíka sa znovu vrátil aj pôvodný ikonostas z 18. storočia.

Obrázok 3 Drevený Kostol Ochrany Presvätej Bohorodičky

Zdroj: www.muzeum.sk

Obrázok 4 Gr.kat.chrám
ochrany Presvätej Bohorodičky

Obrázok 5 Pravosl.chrám sv. apoštola Petra a Pavla

Vojnový cintorín z 1. svetovej vojny a tiež pamätník na bojisku 1. svetovej vojny na vrchu Kaštielik, nachádzajúci sa pri obci Mikulášová patri medzi najväčšie a najzaujímavejšie v okrese Bardejov. Cintorín sa nachádza vo vzdialenosti jeden kilometer od obce východným smerom. Prístup k nemu vedie po lesnej ceste priamo z obce. Vojnový cintorín má úctyhodne rozmery 42x45 metrov. V archívnych materiáloch nájdeme len veľmi málo informácií o tomto vojnovom cintoríne. Podľa údajov z katastrálneho listu by na vojnovom cintoríne malo byť pochovaných 173 neznámych vojakov v 110 hrobách. Z toho počtu je 78 jednotlivých hrobov, 31 spoločných hrobov (4 hroby s dvoma vojakmi, 27 hrobov s tromi až piatimi vojakmi) a jedna šachta. tento údaj však nekorešponduje s nákresom z roku 1922, podľa

ktorého na cintoríne sa síce nachádza 110 hrobov (78 jednotlivých, 31 spoločných a jedná šachta), ale v nich je pochovaných až 180 neznámych vojakov. Počet 180 padlých vojakov v 110 hroboch (78 jednotlivých, 31 spoločných a jedná šachta) je uvedených aj zozname vojnových cintorínov v obvode Žandárskej stanice Zborov z roku 1921, 1922 a 1923. Podľa náčrtu z roku 1925 sa na cintoríne nachádza až 117 hrobov s neznámym počtom vojakov. Svedčí to o tom, že v obci Mikulášová sa vykonávali exhumácie a na vojnovom cintoríne sa naďalej pochovávalo. Chýba však akákoľvek dokumentácia. Archívna zložka o cintoríne neobsahuje evidenčné listy k jednotlivým hrobom, ani exhumačné protokoly, ktoré by mapovali priebeh exhumácii a objasnili by počet vojakov pochovaných na tomto vojnovom cintoríne. Súčasťou archívnej zložky je iba 13 exhumačných protokolov vypracovaných ešte rakúsko - uhorským Kriegsgräber komandom. Na základe tých exhumačných protokolov poznáme mená 12 rakúskouhorských vojakov (jeden exhumovaný vojak bol neznámy). Títo vojaci boli príslušníkmi peších plukov Landwerhu č. 3, 5, 11 a 27 (Landwerh-infanterieregiment Graz Nr. 3, Landwerh-infanterieregiment Triest Nr. 5, Landwerh-infanterieregiment Jičín Nr. 11, Landwerh-infanterieregiment Laibach Nr. 27.). Z dvanástich známych vojakov sú dvaja praporčiaci (Sefab Rñollig a Karl Strohmann) a dvaja nadporučíci (Heinrich Konrád a K. Marack). V medzivojnovom období praktickú údržbu vojnového cintorína zabezpečoval Ondrej Hruška. Vojnový cintorín dlhé roky chátral a s jeho obnovou sa začalo len v poslednom období. V súčasnosti sa cintorín nachádza na lesnom poraste, jeho plocha však bola vyčistená. Hroby sú jasne viditeľné.

Zdroj: Knižná publikácia Mementá prvej svetovej vojny, Diel III.

Cintoríny v okresoch Bardejov a Svidník.

Obrázok 6 Obnova vojnového cintorína Mikulášová

Zdroj: <http://www.kvhbeskydy.sk>

Spolky a organizácie v obci

- Pozemkové spoločenstvo "Kamianec" Mikulášová
- DHZO Mikulášová
- Zväz protifašistických bojovníkov
- Poľovnícky zväz ONDAVA Mikulášová

1.3.4 Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť

Nakoľko sa v obci žiadne zdravotnícke zariadenie nenachádza, za zdravotnou starostlivosťou musia obyvatelia obce dochádzať. Najbližšia ambulancia praktického lekára pre dospelých a lekárne, najbližšia stomatologická ambulancia, najbližšia ambulancia praktického lekára pre deti a dorast a ambulancia ženského lekára ako aj niektoré ostatné špecializované zdravotnícke ambulancie sa nachádzajú v Zborove, Bardejove a vo Svidníku.

Tabuľka 20: Zdravotníctvo v obci Mikulášová

Lekárne a výdajne liekov	Samostatné ambulancie praktického lekára pre dospelých	Samostatné ambulancie praktického lekára pre deti a dorast	Samostatné ambulancie praktického lekára stomatológa	Samostatné ambulancie praktického lekára gynekológa	Stanica rýchlej zdravotnej pomoci
0	0	0	0	0	0

Zdroj: info obce

Sociálna starostlivosť: sociálne služby v obci zabezpečuje: Zariadenie pre seniorov sv. Kozma n.o. Nižná Polianka, zariadenie pre seniorov v Zborove a v Bardejove. Ďalšie zariadenia v okresnom meste Bardejov, ktoré zabezpečujú sociálne služby:

1. Zariadenie opatrovateľskej služby v NsP Bardejov: zariadenie opatrovateľskej služby poskytuje starostlivosť občanom, ktorí sa ocitli v sociálnej núdzi a sú odkázaní na zabezpečenie nevyhnutných životných úkonov, ak týmto občanom nemožno poskytnúť opatrovateľskú službu v jeho byte. Počas pobytu v Zariadení opatrovateľskej služby má klient zabezpečené profesionálne služby, odborné a obslužné činnosti: ubytovanie v 1 - 2 posteľových izbách, celodennú stravu, upratovanie, pranie, žehlenie, údržba šatstva, opatrovateľskú starostlivosť, rehabilitačné služby, v prípade potreby odborné lekárske vyšetrenie, duchovné služby, pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby, sociálne poradenstvo, spoločenskú miestnosť, neobmedzené návštevné hodiny, a podmienky na úschovu cenných vecí.

Zdroj: <http://www.nsp-bardejov.sk>

2. **Sociálny dom ANTIC n.o.:** je nezisková organizácia, ktorá vo februári 2016 otvorila moderné, nadštandardné zariadenie sociálnych služieb - zariadenie pre seniorov (ZpS). Spĺňa všetky predpoklady, aby sa stalo domovom pre seniorov i ľudí, ktorí potrebujú celodennú starostlivosť a chcú dôstojne, harmonicky a plnohodnotne žiť svoj život. Poskytuje starostlivosť a ubytovanie tak klientom, ktorí sú sebestační a nechcú žiť osamote, ako aj klientom, ktorí pre svoj nepriaznivý zdravotný stav vyžadujú sústavnú opateru inej osoby, alebo poskytovanie starostlivosti z iných vážnych dôvodov. Poskytuje moderné opatrovateľské metódy spolu s komplexným a individuálnym prístupom k seniorom a osobám so zdravotným postihnutím. Imobilní klienti majú možnosť voľného pohybu na vozíčkoch, alebo za pomoci personálu. Podporuje aktivity pre naplnenie rozvoja svojpomoci a vzájomnej pomoci, chuť našich klientov zúčastňovať sa na spoločenskom živote.
Zdroj: <https://www.sdantic.sk/>

3. **Centrum sociálnych služieb:** Centrum sociálnych služieb sa nachádza na Wolkerovej ulici 11 v Bardejove a vzniklo 1.7.2015. Je samostatnou rozpočtovou organizáciou a zriaďovateľom Centra sociálnych služieb je Mesto Bardejov.

K zariadeniu patria :

- Zariadenie pre seniorov, Wolkerova 11
- Zariadenie pre seniorov, Toplianska 9
- Denný stacionár, Toplianska 9A
- Nocľaháreň, Kacvinského 13
- Útulok, Kacvinského 13
- Jedáleň, Wolkerova 11
- Jedáleň, Toplianska 9
- Senior centrum, Toplianska 9A
- Denné centrum, Toplianska 9A
- Denné centrum, Bardejovská Nová Ves
- Denné centrum, Dlhá Lúka.

Hlavnou činnosťou centra sociálnych služieb je poskytovanie sociálnych služieb v rozsahu stanovenom zákonom NR SR č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. z. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon), v znení neskorších predpisov a VZN Mesta Bardejov č. 109/2011 v znení neskorších predpisov. Predmetom je poskytovanie komplexnej starostlivosti prijímateľom centra sociálnych služieb. V zariadení pre seniorov sa poskytuje klientom pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby, sociálne poradenstvo, sociálna rehabilitácia, ubytovanie, stravovanie, upratovanie,

pranie, žehlenie a údržba bielizne a šatstva, utvárajú sa podmienky na úschovu cenných vecí, záujmovú činnosť a ošetrovateľskú starostlivosť.

Zdroj: <http://www.cssbardejov.sk>

1.3.5 Vzdelávanie a školstvo

Na základe zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky s účinnosťou od 1. 7. 2002 prešli materské školy, základné školy a základné umelecké školy do zriaďovateľskej pôsobnosti obcí a miest. V obci Mikulášová sa nenachádza ani materská škola ani základná škola. Deti navštevujú materskú školu v Smilne a základné školy v Bardejove.

1.3.6 Podnikateľské prostredie a priemyselná výroba v regióne

Na ekonomickom rozvoji obce sa podieľajú viacerí účastníci. Sú to predovšetkým podnikatelia a miestna samospráva. Vplyv miestnej samosprávy na ekonomický rozvoj obce je prevažne sprostredkovaný cez vytváranie podmienok na lokalizáciu firiem. V obci sa nachádzajú viaceré fyzické osoby aj právnické osoby, ktoré na území obce vykonávajú zárobkovú činnosť. Okres Bardejov patrí z hľadiska objemu priemyselnej produkcie i zamestnanosti v rámci územia Prešovského kraja medzi významné okresy. Z hľadiska plošného rozmiestnenia priemyselnej výroby táto je prevažne sústredená v okresnom meste.

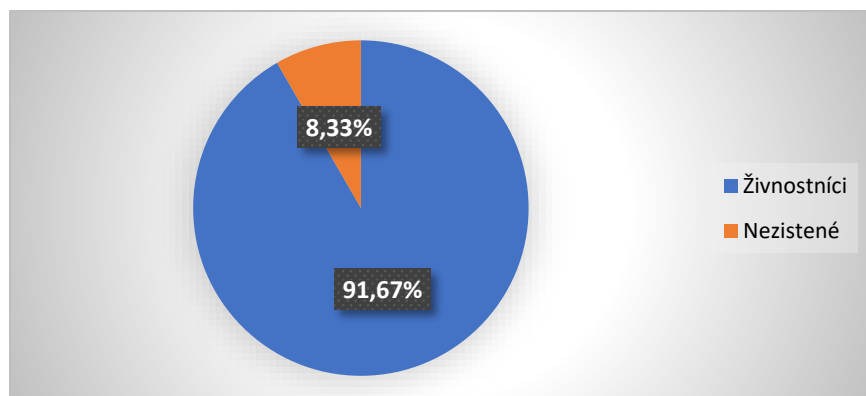
V obci sa nenachádza žiaden priemyselný podnik. V obci sa nachádzajú 1 potraviny. Najvýznamnejšia poľnohospodárska výroba v obci : Chov hovädzieho dobytku – Družstvo podielnikov „Biodružstvo“ Smilno.

Tabuľka 21: Prehľad FO - podnikateľov a PO v obci Mikulášová v r. 2018

FO - podnikatelia (osoby)	Živnostníci	Nezistené	PO spolu	Právnické osoby ziskové	Právnické osoby neziskové
12	11	1	5	2	3

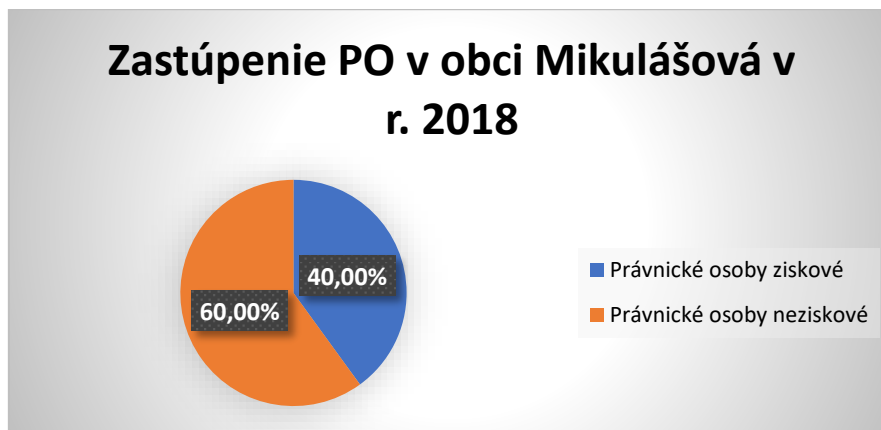
Zdroj: www.statistics.sk

Graf 15: Zastúpenie FO - podnikateľov v obci Mikulášová (Zdroj: vlastné spracovanie)

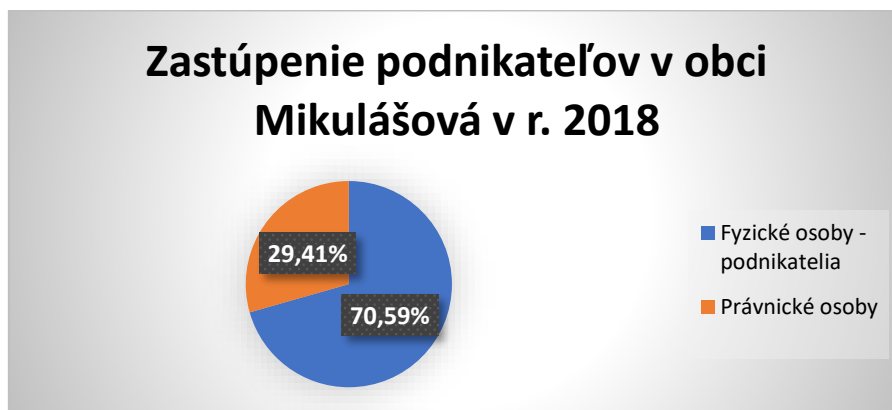

Graf 16: Zastúpenie PO v obci Mikulášová v r. 2018

Zdroj: vlastné spracovanie

Graf 17: Zastúpenie podnikateľov v obci Mikulášová v r. 2018

Zdroj: vlastné spracovanie

Ekonomickú štruktúru vytvárajú podnikateľské subjekty alokované v obci. Podieľajú sa na tvorbe hrubého domáceho produktu, ponúkajú pracovné príležitosti a prispievajú k rozvoju obce prostredníctvom miestnych daní.

Najpočetnejšie zastúpenie z hľadiska podnikateľskej sféry majú v obci Mikulášová živnostníci, ktorí predstavujú 64,71 % z celkového počtu všetkých podnikateľov obce.

1.3.7 Hospodárenie obce

Obec Mikulášová pri hospodárení musí dodržiavať Zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov (v znení č. 611/2005 Z. z., 324/2007 Z. z., 54/2009 Z. z., 426/2013 Z. z., 361/2014 Z. z.) a má mať vypracované a schválené Zásady hospodárenia a nakladania s majetkom obce.

Rozpočet obce je základným nástrojom finančného hospodárenia v príslušnom rozpočtovom roku, ktorým sa riadi financovanie úloh a funkcií obce v príslušnom rozpočtovom roku. Rozpočtový rok je zhodný s kalendárnym rokom.

Príjmy rozpočtu obce sú:

- a) Daňové príjmy
- b) Dane z majetku
- c) Dane za tovary a služby
- d) Príjmy z podnikania a z vlastníctva
- e) Administratívne poplatky a iné poplatky a platby
- f) Kapitálové príjmy
- g) Úroky z tuzemských úverov, pôžičiek, návratných finančných výpomoci, vkladov a ážio
- h) Iné nedaňové príjmy
- i) Tuzemské bežné granty a transfery
- j) Tuzemské a kapitálové granty a transfery

Tabuľka 22: Aktíva a pasíva obce Mikulášová za rok 2017 a 2018 v EUR

Obec	Aktíva – majetok spolu		Pasíva – hospodárenie obce	
	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2017	Rok 2018
Mikulášová	325 087,11	326 922,69	325 087,11	326 922,69

Zdroj: <http://www.registeruz.sk/>

Výdavky rozpočtu obce - z rozpočtu obce sa uhrádzajú:

- a) Mzdy, platy služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania
- b) Poistné a príspevok do poisťovní
- c) Tovary a služby
- d) Bežné transfery
- e) Splácanie úrokov a ostatné platby súvisiace s úvermi, pôžičkami a návratnými finančnými výpomocami
- f) Obstarávanie kapitálových aktív

Tabuľka 23: Náklady obce Mikulášová v r. 2017 a 2018

Skupina nákladov	Rok 2018	Rok 2017
50 – Spotrebné nákupy	8 157,08 €	5 106,11 €
51 – Služby	13 069,79 €	32 598,10 €
52 – Osobné náklady	35 166,21 €	20 075,35 €
53 – Dane a poplatky	56,88 €	55,68 €
54 – Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť	203,54 €	63 913,11 €
55 – Odpisy, rezervy a opravne položky z prevádzkovej činnosti a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia	9 119,20 €	10 570,00 €
56 – Finančné náklady	782,13 €	823,81 €
57 – Mimoriadne náklady	0,00 €	0,00 €
58 – Náklady na transfery a náklady z odvodu príjmov	116,00 €	55,00 €
SPOLU	66 670,83 €	133 197,16 €

Zdroj: <http://www.registeruz.sk/>

Tabuľka 24: Výnosy obce Mikulášová v r. 2017 a 2018

Skupiny výnosov	Rok 2018	Rok 2017
60 – Tržby za vlastné výkony a tovar	250,00 €	205,00 €
61 – Zmena stavu vnútroorganizačných zásob	0,00 €	0,00 €
62 – Aktivácia	0,00 €	0,00 €
63 – Daňové a colné výnosy a výnosy z poplatkov	37 019,16 €	32 359,74 €
64 – Ostatné výnosy z prevádzkovej činnosti	7 206,49 €	142 195,18 €
65 – Zúčtovanie rezerv a opravných položiek z prevádzkovej činnosti a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia	1 601,94 €	3 796,55 €
66 – Finančné výnosy	0,00 €	0,19 €
67 – Mimoriadne výnosy	0,00 €	0,00 €
68 – Výnosy z transferov a rozpočtových príjmov v štátnych rozpočtových organizáciách a príspevkových organizáciách	0,00 €	0,00 €
69 – Výnosy z transferov a rozpočtových príjmov v obciach, vyšších územných celkoch a v rozpočtových organizáciách a príspevkových organizáciách zriadených obcou alebo vyšším územným celkom	16 026,99 €	9 184,52 €
SPOLU	60 796,64 €	184 444,44 €

Zdroj: <http://www.registeruz.sk/>

1.4 Environmentálna charakteristika

1.4.1 Geomorfologické a geologické pomery

Z hľadiska geomorfologického členenia vymedzené územie patrí k Východným Karpatom, k subprovincii Vonkajšie východné Karpaty, do oblasti Nízkych Beskýd, do geomorfologického celku Ondavská vrchovina a podcelku Zborovská kotlina. Na geologickej stavbe územia sa podieľa karpatský flyš v typickom vývoji, v ktorom sa striedajú pomerne dobre priepustné pieskovce a ílovce vo vrstvách rôznej mocnosti s pleistocennými svahovými hlinami. Zrnitostne sú ľahké, málo výživné s vysokým obsahom skeletu a vznikla na nich nivná pôda. Nevápenaté nivné uloženiny sú pre vodu silne priepustné, čo spôsobuje aj vyplavovanie živín. Na druhej strane karpatský flyš a slienité horniny karpatského flyšu majú obmedzenú vodopriepustnosť, čo sťažuje presakovanie zrážkových vôd do spodiny, to má za následok zhoršenie vodného a vzdušného režimu.

1.4.2 Hydrologické pomery

Katastrálnym územím obce Mikulášová preteká rieka Ondava, ktorá pramení na svahu ležiacom severozápadne nad obcou Ondavka, približne 0,5 km od slovensko-poľskej štátnej hranice. Od prameňa tečie Ondava smerom na juhovýchod a pri západnom okraji obce Nižná Polianka sa otáča smerom na juh. Rieka ďalej preteká cez obce Mikulášová a Cigla, za ktorou po obec Dubová mení smer na východ a potom pokračuje cez mestá Svidník a Stropkov opäť na juhovýchod až juh.

Zdroj: <https://www.minzp.sk/files/sekcia-vod/bodrog.pdf>

1.4.3 Klimatické pomery

Podľa klimatického členenia Slovenska (Atlas krajiny SR, 2002) riešené územie a jeho záujmové územie patrí do mierne teplej klimatickej oblasti (M3), charakterizovanej priemerom menej ako 50 letných dní za rok s denným maximom teploty vzduchu nad 25°C, s júlovým priemerom teploty vzduchu nad 16°C. V rámci mierne teplej oblasti územie patrí do okrsku mierne teplého, mierne vlhkého, pahorkatinového až vrchovinového, na západe je v bezprostrednom kontakte s okrskom mierne teplým, vlhkým, vrchovinovým. V riešenom území priemerná teplota vzduchu v januári dosahuje -4,2°C, v júli 17,6°C. Priemerný ročný počet letných dní je 36, mrazových 127. Počet dní so snehovou pokrývkou sa pohybuje v rozmedzí 60 –80 dní (vyššiu hodnotu obyčajne dosahuje severná časť hodnoteného územia). Priemerné ročné úhrny zrážok sa pohybujú od 600 do 700 mm. V januári priemerné úhrny zrážok dosahujú 30 –40 mm, v júli 80 –100 mm. v okrese Bardejov dochádza k prehlbovaniu kontinentálnej klímy výrazným poklesom zimných úhrnov zrážok (-13,21 %). Znižuje sa tým

vytváranie zásob vody v mimo vegetačnom období. Naopak, letný úhrn zrážok má stúpajúcu tendenciu (+9,75 %) v mesiacoch júna júl. Z analýz ďalej vyplýva, že trendovo klesajú minimálne mesačné zrážkové úhrny až o 23% a zahusťujú sa výskyty minimálnych bilančných úhrnov zrážok. Maximálne zrážkové úhrny majú narastajúci trend (+17 %). Z výsledkov trendových analýz je možné konštatovať, že dochádza z hľadiska vodných prebytkov, resp. nedostatkov k extrémnejším prípadom oproti minulosti. Rozkolísanosť trendových zmien môže mať za následok zmeny v ekologickej stabilite územia. Z hľadiska zaťaženia prízemnými inverziami je hodnotené územie charakterizované mierne inverznými polohami. Priemerný počet dní s dusným počasím dosahuje hodnotu 20 dní, priemerný počet dní s nízkou relatívnou vlhkosťou vzduchu (menšou ako 40 %) je 29. Priemerný ročný počet dní s hmlou dosahuje hodnotu 60 –85 dní, sú determinované prítomnosťou údolia väčšej rieky. Počas roka prevláda prevažne severný a severozápadný vietor.

Zdroj: PHSR mesta Bardejov

1.4.4 Pedologické pomery

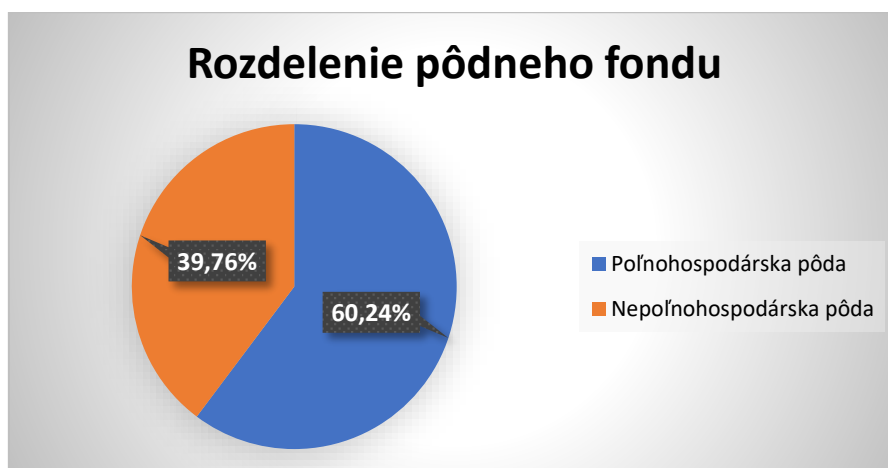
Celková výmera územia je 799,99 ha, výmera poľnohospodárskej pôdy je 481,76 ha (42,91 %) a nepoľnohospodárskej pôdy 317,93 ha (57,09 %). Z poľnohospodárskej pôdy má najväčšie zastúpenie trvalý trávny porast, z nepoľnohospodárskej pôdy je to lesný pozemok.

Tabuľka 25: Rozdelenie pôdneho fondu obce Mikulášová v r. 2018

Pôdny fond	Výmera v m ²
Celková výmera územia obce	7 999 956
Poľnohospodárska pôda - spolu	4 817 614
Poľnohospodárska pôda - orná pôda	1 285 345
Poľnohospodárska pôda - chmeľnica	0
Poľnohospodárska pôda - vinica	0
Poľnohospodárska pôda - záhrada	99 663
Poľnohospodárska pôda - ovocný sad	0
Poľnohospodárska pôda - trvalý trávny porast	3 432 606
Nepoľnohospodárska pôda - spolu	3 179 342
Nepoľnohospodárska pôda - lesný pozemok	2 486 781
Nepoľnohospodárska pôda - vodná plocha	214 607
Nepoľnohospodárska pôda - zastavaná plocha a nádvorie	209 688
Nepoľnohospodárska pôda - ostatná plocha	268 266

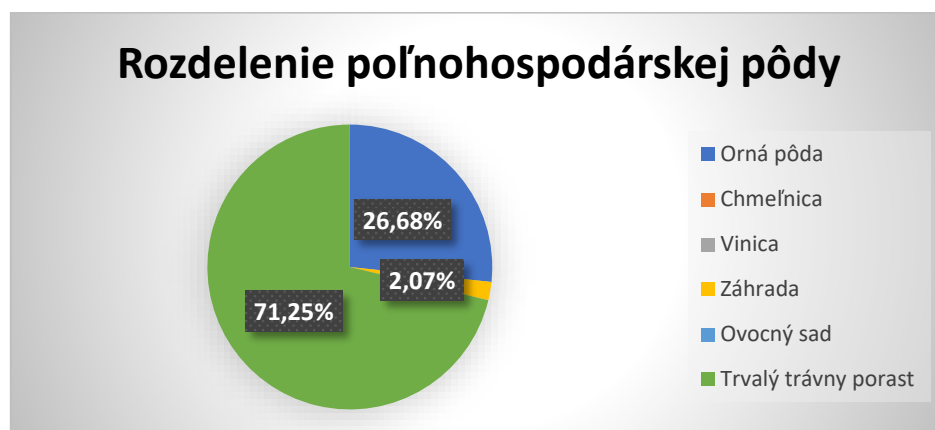
Zdroj: www.statistics.sk

Graf 18: Rozdelenie pôdneho fondu obce Mikulášová v r. 2018

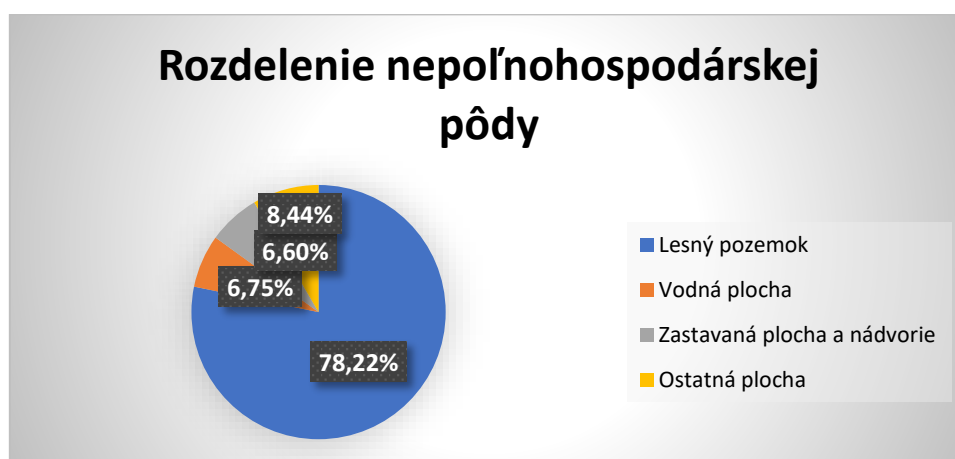

Zdroj: vlastné spracovanie

Graf 19: Rozdelenie poľnohospodárskej pôdy v obci Mikulášová v r. 2018

Graf 20: Rozdelenie nepoľnohospodárskej pôdy v obci Mikulášová v r. 2018

Zdroj: vlastné spracovanie

Tabuľka 26: Štruktúra pôdnych typov v okrese Bardejov

Pôdny typ	Zastúpenie v %
FM – fluvizem	7,03
ČA – čiernica	0,33
ČM – černoziem	-
RM – regozem	0,06
HM – hnedozem	0,17
LM – livizem	1,52
KM – kambizem	81,39
PZ – podzol	-
PG – pseudoglej	6,33
RA – rendzina	1,31
OM – organozem	-
SK - slanisko, SC – slanec	-
LI - litozem, RN – ranker	0,03
GL – glej	0,08
KT – kultizem	-
INÉ - litozeme, rankre, rendziny resp. kambizeme a ich komplexy na zrázoch	1,76

Zdroj: http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/pt/pt.aspx

Väčšina pôd v okolí obce bola ovplyvnená činnosťou človeka. Ich úrodnosť bola negatívne ovplyvnená najmä zmenou obehu minerálnych látok. Zníženie úrodnosti pôd zavinilo nahradenie prirodzeného hnojiva umelým. Ďalšie negatíva v oblasti hospodárenia s pôdou sa prejavujú vo forme nesystémových úprav, ako napr. likvidácia rozptýlenej zelene a rekultivácia pôdy, ktoré narušili vodný režim v krajine a podporili negatívny vplyv vodnej a veternej erózie. Rozsiahle plochy sú tiež ovplyvnené kyslými dažďami a prašným spádom.

Po získaní členstva v EÚ sa pôda na území SR stala súčasťou zdrojov pôdy Európskeho spoločenstva a tým aj časťou ekonomického, ekologického a sociálneho potenciálu pôdy Európskej únie s požiadavkou na vyspelý a fungujúci systém jej ochrany a správneho využívania. Na podporu týchto záujmov je vyčlenená pomoc Európskej únie, avšak len za predpokladu, že bude vytvorené kvalitné a odborné zázemie, právne a legislatívne podmienky a samozrejme aj vyspelý výkon činností v štátnej správe.

V zmysle zákona NR SR č.220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy (PP) a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia, v znení neskorších predpisov, v prípade záberu PP je potrebné, aby pri realizácii prác boli dodržané zásady ochrany a využívania PP podľa §12 ods.1 a 2 uvedeného zákona. Zdroj: Stanovisko č. OÚ-BJ-PLO 2019/010825-2 MJ zo dňa 24.09.2019.

1.4.5 Fauna, flóra a vegetácia

Územie predstavuje zachované geobiocenózy na rozhraní dvoch horských systémov - Západných a Východných Karpát a charakterizuje ho typický flyšový, prevažne vrchovinný reliéf. Vegetáciu reprezentujú najmä lesné porasty s prirodzenou skladbou drevín, miestami pralesovitého charakteru. Z drevín prevláda buk lesný, s rôznym výskytom autochtónnej jedle bielej, javor, lipa, brest horský, jaseň, hrab, borovica lesná, smrekovec, dub zimný, umelo je vysadený smrek obyčajný. V bylinných spoločenstvách sa prelínajú druhy Východných a Západných Karpát a súčasne sa vyskytujú typické horské druhy karpatských bučín a vrcholových lúk s nížinnými teplomilnými druhmi, ktoré sem zasahujú z južných oblastí. Z významných druhov Východných Karpát sa vyskytuje scila dvojlistá východná (*Scilla bifolia* ssp. *subtriphylla*) razivka smradľavá (*Aposeris foetida*) čemerica purpurová (*Helleborus purpurascens*), kostihoj srdcovitý (*Symphytum cordatum*), telekia ozdobná (*Telekia speciosa*), mliečnik rakúsky Sojákov (*Euphorbia austriaca* ssp. *sojakii*), zvonček konáristy jedľový (*Campanula patula* ssp. *abietina*), kosatec trávolistý pašachorový (*Iris graminea* ssp. *pseudocyperus*), iskerník karpatský (*Ranunculus carpathicus*), prilbica metlinatá (*Aconitum paniculatum*), silenka pochybná (*Silene dubia*), fialka odchýlená (*Viola declinata*). Z vápnomilných druhov je významný jelení jazyk celolistý (*Phyllitis scolopendrium*), pichliač lepkavý (*Cirsium erisithales*), zvonovník hlavatý (*Phyteuma orbiculare*). Z horských druhov sa vyskytuje jastrabník pomarančový (*Hieracium aurantiacum*), papradka alpínska (*Athyrium distentifolium*), rebrovka rôznoлистá (*Blechnum spicant*), objímavka obyčajná (*Streptopus amplexifolius*), kostrava horská (*Festuca drymeia*) a iné.

K významným charakteristickým druhom fauny stavovcov patrí mlok karpatský (*Triturus montandoni*), salamandraškrvnitá (*Salamandra salamandra*), jašterica živorodá (*Lacerta vivipara*) a iné. Triedu vtákov reprezentujú bocián čierny (*Ciconia nigra*), orešnica perlavá (*Nucifraga caryocatactes*), tesár čierny (*Dryocopus martius*), orol skalný (*Aquila chrysaetos*), orol krikľavý (*Aquila pomarina*), haja tmavá (*Milvus migrans*), haja červená (*Milvus milvus*), myšiak hôrny (*Buteo buteo*), východokarpatský endemit sova dlhochvostá (*Strix uralensis*). Z význačných druhov cicavcov tu žije vzácna vydra riečna (*Lutra lutra*), tchor norok (*Plutorius lutreola*), mačka divá (*Felis silvestris*), rys ostrovid (*Lynx lynx*), vlk obyčajný (*Canis lupus*), medveď hnedý (*Ursus arctos*); v posledných rokoch sa vyskytujú v slovensko-poľskom pohraničnom území aj ojedinelé exempláre zobra hôrneho (*Bison bonasus*).

Zdroj: PHSR mesta Bardejov

1.4.6 Chránené územia prírody

Za osobitne chránené časti prírody a krajiny sa podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 543/2002 Z. z.“) považujú územia, ktoré sú vyhlásené za chránené územia (územná ochrana) a chránené druhy rastlín a živočíchov (druhovú ochrana). Územná ochrana je ochrana územia v 2. až 5. (najvyššom) stupni ochrany podľa zákona č. 543/2002 Z. z. Na území, ktorému sa neposkytuje územná ochrana v 2. až 5. stupni ochrany, platí podľa zákona č. 543/2002 Z. z. 1. stupeň ochrany.

Natura 2000 je názov sústavy chránených území členských krajín Európskej únie a hlavným cieľom jej vytvorenia je zachovanie prírodného dedičstva, ktoré je významné nielen pre príslušný členský štát, ale najmä pre EÚ ako celok. Táto sústava chránených území má zabezpečiť ochranu najvzácnejších a najviac ohrozených druhov voľne rastúcich rastlín, voľne žijúcich živočíchov a prírodných biotopov vyskytujúcich sa na území štátov Európskej únie a prostredníctvom ochrany týchto druhov a biotopov zabezpečiť zachovanie biologickej rôznorodosti v celej Európskej únii.

Na území okresu Bardejov sa nachádza z NATURA 2000:

SKUEV0331 - Čergovský Minčol

SKUEV0332 - Čergov

SKUEV0754 - Stebnicka Magura

SKUEV0755 - Regetovské rašelinisko

SKUEV0936 - Horný tok Tople

SKUEV0937 - Becherovská tisina

SKUEV0943 - Livovská jelšina

SKUEV0952 - Tvarožecké lúky

Zdroj: <http://www.sopsr.sk/natura/index1.php?p=4&lang=sk&sec=4&do=search>

Významnými prvkami ekologickej stability sú porasty rozptýlenej mimo lesnej zelene v okolí ciest, vodných tokov, terénnych strží, ktoré je potrebné v maximálnej možnej miere chrániť. Navrhované opatrenia majú za cieľ zachovať tieto prvky ekologickej stability s podmienkou rešpektovania predmetu ochrany prírody.

Zdroj: Úsek štátnej správy ochrany prírody a krajiny, stnovisko č. OÚ-NJ-OSZP 2019/010778-002 zo dňa 11.09.2019.

1.4.7 Odpadové hospodárstvo

Obec je zodpovedná za nakladanie s odpadmi (Zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov), ktoré vznikli na území obce a tieto podrobnosti o nakladaní s odpadmi obec upravuje vo všeobecne záväznom nariadení (VZN). Náklady na činnosti nakladania s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi hradí obec z miestneho poplatku podľa zákona o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady.

V obci sa zabezpečuje zber a vývoz tuhého komunálneho odpadu a separovaného odpadu. V roku 2018 predstavoval TKO 6 t a separované zložky: plasty (0,26 t), papier (0,1 t) a sklo (2,33 t). Zber a odvoz TKO zabezpečuje obec Šarišské Čierne. Zber, odvoz a likvidáciu separovaného odpadu zabezpečuje spoločnosť FÚRA, s.r.o., 044 42 Rozhanovce.

Zdroj: OcÚ Mikulášová (Hlásenie o vzniku odpadu a nakladania s ním r. 2018)

1.5 Vyhodnotenie väzieb na koncepčné dokumenty VÚC PSK

V zmysle zákona o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky prevzal samosprávny kraj kompetencie v oblasti regionálneho rozvoja, medzi ktoré patrí aj vykonávanie stratégie regionálneho rozvoja, koordinovanie úloh súvisiacich so zabezpečovaním hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja územia, koordinovanie plnenia koncepcií rozvoja samosprávneho kraja. Samosprávny kraj zabezpečuje a koordinuje vypracovanie odvetvových koncepcií a stratégií hospodárskeho a sociálneho rozvoja kraja. Tie sú základnými dokumentmi, na základe ktorých sa realizuje rozvoj kraja. Výkon kompetencií v oblasti regionálneho rozvoja zabezpečuje Prešovský samosprávny kraj (PSK) prostredníctvom oddelenia regionálneho rozvoja.

PSK v súlade so zákonom č. 309/2014 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja, v súčasnosti má vypracovaný a schválený strednodobý rozvojový dokument PSK, ktorým je: „Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja na roky 2014 - 2020“ (PHSR PSK) a tiež územný plán PSK. PHSR PSK spolu s územným plánom PSK, je základným kľúčovým dokumentom pre riadenie samosprávy, ktorý vychádza z poznania situácie a konkrétnych potrieb obyvateľov, podnikateľov, záujmových skupín a ďalších subjektov pôsobiacich v území, formuluje svoju predstavu o budúcnosti spolu s činnosťami, investičnými projektmi a inými konkrétnymi aktivitami a spolu s návrhom na zdrojové krytie ich zabezpečenia.

1.6 SWOT analýza

SWOT analýza obce Mikulášová bola použitá ako metóda, ktorá vychádza:

- z analýzy doterajšieho vývoja,
- súčasného stavu obce s uvedením jej silných stránok,
- súčasného stavu obce s uvedením jej slabých stránok,
- jej potenciálnych rozvojových zdrojov – príležitostí (šancí),
- jej potenciálnych ohrození rozvojových zámerov – hrozieb (rizík).

Silné stránky obce predstavujú potenciálne faktory ďalšieho rozvoja obce vo všetkých základných oblastiach. Vytvárajú východiskovú základňu pre stanovenie reálnych rozvojových cieľov.

Slabé stránky obce predstavujú limitujúce faktory rozvojových zámerov a oblastí, na ktoré treba sústrediť pozornosť orgánov samosprávy.

Príležitosti (šance) sú faktormi, ktoré umožňujú pri ich využití naplnenie rozvojových zámerov obce, ich reálnosť a urýchlenie. Poznanie reálnych príležitostí je východiskom stanovenia splniteľných rozvojových cieľov.

Ohrozenia (riziká) predstavujú skutočnosti, ktoré môžu negatívne ovplyvniť resp. spomaliť realizáciu strategických cieľov rozvoja obce. Dôsledná analýza možností vzniku rizík na celospoločenskej i komunálnej úrovni predstavuje predovšetkým analýzu možností pri zabezpečovaní finančných zdrojov.

Tabuľka 27: SWOT analýza ekonomickej oblasti

Ekonomická oblasť	
Silné stránky	Slabé stránky
poloha obce blízkosť okresného mesta Bardejov a tiež mesta Svidník prítomnosť atraktívneho prostredia predajňa potravín dobrá spolupráca obce s podnikateľmi územný plán obce	nevyhovujúci technický a energetický stav obecných budov nevyužitie obecné objekty absencia chodníkov chýbajú turistické chodníky a cyklotrasy nedostatok stavebných pozemkov
Príležitosti	Ohrozenia
vybudovanie chodníkov a cyklotrás rekonštrukcia OcÚ a KD kamerový systém v obci propagácia obce prostredníctvom internetu	poškodzovanie miestnych komunikácií ohrozovanie bezpečnosti a zdravia obyvateľov znehodnotenie obecného majetku zvyšovanie prevádzkových nákladov

<p>a iných komunikačných médií spolupodieľanie sa na vytváraní nových pracovných príležitostí cezhraničná spolupráca s Poľskou republikou realizácia obecného parku potreba využitia verejných zdrojov (EÚ, ŠR) a úverových prostriedkov</p>	<p>nepriaznivý ekonomický a sociálny vývoj v spoločnosti, existenčné podmienky pre zabezpečenie rodiny nedostatok finančných prostriedkov určených na rozvoj a renováciu obce neúspešnosť predkladaných žiadostí o nenávratný finančný príspevok z fondov EÚ a ŠR</p>
--	---

Tabuľka 28: SWOT analýza sociálnej oblasti

Sociálna oblasť a občianska vybavenosť	
Silné stránky	Slabé stránky
<p>existencia kultúrneho domu dobré medzilidské vzťahy prítomnosť spolkov v obci (DHZ, Poľovnícky zväz ONDAVA, Zväz protifašist.bojovníkov..)</p>	<p>pomerne vysoká nezamestnanosť v okrese málo mladých ľudí absencia MŠ a ZŠ absencia pošty chýba dom smútku nezrekonštruované obecné budovy na kultúrnu a športovú činnosť málo kultúrnych a športových podujatí chýba priestor na voľnočasové aktivity a oddych</p>
Príležitosti	Ohrozenia
<p>výstavba športového / multifunkčného ihriska vybudovanie detského ihriska rekonštrukcia priestorov KSB na zriadenie domu smútku vybudovanie hasičskej zbrojnice vrátanie vybavenia kultúrna a spoločenské podujatia pre rôzne vekové kategórie</p>	<p>zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva predpoklady nepriaznivého migračného vývoja počtu obyvateľstva nedostatočná podpora zo strany VÚC a štátu vo sfére občianskej vybavenosti rozpad spoločenských, komunitných a rodinných vzťahov</p>

Tabuľka 29: SWOT analýza environmentálnej oblasti

Environmentálna oblasť	
Silné stránky	Slabé stránky
pokojné a tiché prostredie krásna príroda zdravé ŽP minerálny prameň „Ščavica“ dostatok priestorov pre budovanie oddychových zón v obci vodovod	chýba kanalizácia v obci neupravený a zarastený vodný tok problém so zneškodňovaním biologicky rozložiteľného odpadu všeobecný nezáujem znečisťovateľov na zlepšovaní ŽP a odstraňovaní príčin existencie divokých skládok
Príležitosti	Ohrozenia
realizácia oddychovej zóny úprava verejných priestranstiev revitalizácia minerálneho prameňa odstránenie tzv. divokých skládok v obci regulácia rieky Ondava bezpečné odvádzanie odpadových vôd vybudovaním kanalizácie a ČOV vybudovanie kompostoviska zabezpečenie kompostérov znižovanie znečisťovania ŽP formou zvyšovania úrovne environmentálneho povedomia možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EÚ a štátneho rozpočtu	znečistenie životného prostredia ohrozovanie obce prašnosťou, a znečisťovaním ovzdušia vplyvom zveľaďovania technickej a občianskej infraštruktúry ohrozovanie čistoty spodných vôd septikmi nárast množstva vznikajúceho komunálneho odpadu vytváranie nepovolených, tzv. divokých skládok

SWOT analýza silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození poskytla prehľad potenciálnych obmedzení i možností pri ďalšom rozvoji obce. Na základe zhodnotenia SWOT analýzy je nevyhnutné stanoviť priority strategických cieľov v jednotlivých oblastiach a prijať opatrenia na zabezpečenie ich dosiahnutia. Analýza príležitostí a ohrození umožnila odhaliť doteraz nevyužitú šancu a súčasne definovať riziká, s ktorými sa samospráva môže v ďalšom období stretnúť.

2 Strategická časť

Strategická časť obsahuje stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jeho vnútorných špecifik a určí hlavné ciele a priority rozvoja obce pri rešpektovaní princípov regionálnej politiky v záujme dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia. Nadväzuje na výsledky komplexných analýz uvedených v rámci sociálnych a ekonomických východísk a na SWOT analýzu, pričom sa snaží odstrániť alebo zmierniť identifikované disparity pomocou určených faktorov rozvoja. Nakoľko proces strategického plánovania tvorí vertikálne aj horizontálne prepojený systém, aj v prípade definovania stratégie platí priama previazanosť medzi jednotlivými programovými dokumentmi.

Táto časť obsahuje:

- víziu územia,
- strategický cieľ,
- výber a popis špecifických cieľov v jednotlivých politikách, oblastiach rozvoja - ekonomická (hospodárska), sociálna, environmentálna.

Vízia: „Obec Mikulášová bude príjemným a pokojným miestom pre bývanie s vidieckym rázom, kvalitnou infraštruktúrou, základnou občianskou vybavenosťou a spoločenským životom“.

Strategický cieľ: zabezpečenie všestranného rozvoja obce v súlade s potrebami obyvateľstva, so zreteľom na ochranu a tvorbu životného prostredia a zachovaním trvalo udržateľného rozvoja obce.

Tabuľka 30: Prehľad špecifických cieľov a opatrení v ekonomickej oblasti

Prioritná oblasť - Ekonomická (hospodárska)
Cieľ 1 Zlepšenie základných služieb v obci
Opatrenie 1.1 Optimálna sieť nových a zrekonštruovaných verejných budov a dobudovanie infraštruktúry
Opatrenie 1.2 Dostupné a bezpečné miestne komunikácie, chodníky a verejné priestranstvá

Špecifický cieľ 1: Zlepšenie základných služieb v obci

Zdôvodnenie: Úlohou tohto cieľa je vybudovať základnú infraštruktúru a zabezpečiť kvalitatívnu a kvantitatívnu úroveň vybavenia zariadení infraštruktúry v obci, ktorá skvalitní život obyvateľom obce a ostatným návštevníkom obce. Infraštruktúra predstavuje kľúčový faktor zabezpečujúci rozvoj obce. Dobudovanie a modernizácia infraštruktúry prispieva k zlepšeniu kvality života miestnych obyvateľov, ich bezpečnosti a zvýšeniu dostupnosti a atraktívnosti obce. Odstránením havarijných situácií a zlepšením technicko - energetických vlastností na objektoch verejných budov sa znížia prevádzkové náklady, zníži sa environmentálna záťaž a zvýši sa estetická funkcia.

Tabuľka 31: Prehľad špecifických cieľov a opatrení v sociálnej oblasti

Prioritná oblasť - Sociálna
Cieľ 2: Zachovanie kultúrno – historického potenciálu obce
Opatrenie 2.1 Vybudovanie kultúrnej a športovej infraštruktúry a rozvoj kultúrnych a voľno časových aktivít

Špecifický cieľ 2: Zachovanie kultúrno – historického potenciálu obce

Zdôvodnenie: Najväčšími možnosťami pre kontakt a prácu s obyvateľmi do života obce je ich zaangažovanosť v oblasti kultúry a športu. Obec si uvedomuje potrebu kultúrnych a športových akcií a s tým spojenou nedostatočnou infraštruktúrou. Úlohou tohto cieľa je dobudovať kultúrnu a športovú infraštruktúru a zabezpečiť realizáciu tradičných kultúrnych a športových podujatí so zapojením širokej verejnosti.

Tabuľka 32: Prehľad špecifických cieľov a opatrení v environmentálnej oblasti

Prioritná oblasť - environmentálna
Cieľ 3: Zlepšenie starostlivosti o životné prostredie elimináciou nepriaznivých vplyvov na životné prostredie
Opatrenie 3.1 Ekonomický a ekologický systém odpadového hospodárstva

Špecifický cieľ 3: Zlepšenie starostlivosti o životné prostredie elimináciou nepriaznivých vplyvov na životné prostredie

Zdôvodnenie: S narastajúcim využívaním plastov a rôznych obalov vzniká veľké množstvo odpadov a preto je dôležité eliminovať vplyv negatívnych zložiek na životné prostredie. Úlohou tohto cieľa je eliminovať negatívny vplyvy na životné prostredie, t. j. v prípade výskytu nelegálnych skládok realizovať ich sanáciu.

3 Programová časť

Táto časť obsahuje:

- konkrétne opatrenia a projekty vrátane ich priradenia k jednotlivým prioritám,
- súbor ukazovateľov výsledkov a dopadov.

Tabuľka 33: Prehľad opatrení a projektov podľa prioritných oblastí

Opatrenie	Aktivita/Projekt	Prioritná oblasť /oblasť
1.1 Optimálna sieť nových a zrekonštruovaných verejných budov a dobudovanie infraštruktúry	1.1.1 Rekonštrukcia priestorov KSB	Ekonomická/sociálna
	1.1.2 Rekonštrukcia hasičskej zbrojnice	Ekonomická/sociálna
	1.1.3 Výstavba domu smútku	Ekonomická/sociálna
1.2 Dostupné a bezpečné miestne komunikácie, chodníky a verejné priestranstvá	1.2.1 Rekonštrukcia miestnych komunikácií	Ekonomická
	1.2.2 Oddychová zóna v obci	Ekonomická/sociálna/environmentálna
	1.2.3 Vybudovanie chodníkov	Ekonomická/sociálna
	1.2.4 Revitalizácia minerálneho prameňa „Ščavica“	Ekonomická/environmentálna
2.1 Vybudovanie kultúrnej a športovej infraštruktúry a rozvoj kultúrnych a voľno časových aktivít	2.1.1 Organizácia kultúrnych a športových podujatí	Sociálna
	2.1.2 Výstavba multifunkčného ihriska	Sociálna
	2.1.3 Rekonštrukcia nevyužitých objektov na športovú činnosť	Sociálna
	2.1.4 Rekonštrukcia sociálneho zariadenia	Sociálna
3.1 Ekonomický a ekologický systém odpadového hospodárstva	3.1.1 Odstránenie divokých skládok	Environmentálna

Zdroj: vlastné spracovanie

Tabuľka 34: Súbor ukazovateľov a výsledkov jednotlivých projektov

Projekt / aktivita	Výsledok	Dopad
1.1.1 Rekonštrukcia priestorov KSB	výmena strešnej krytiny, zateplenie budovy, fasáda, výmena okien	úspora energie a finančných prostriedkov, estetická funkcia
1.1.2 Rekonštrukcia hasičskej zbrojnice	nová hasičská zbrojnica vrátane vybavenia	prevencia pred požiarimi, ochrana majetku obce i obyvateľov obce
1.1.3 Výstavba domu smútku	počet prvkov verejnej infraštruktúry - zriadenie domu smútku	dôstojné miesto pre dočasné uloženie pozostatkov
1.2.1 Rekonštrukcia miestnych komunikácií	rekonštrukcia poškodených a rozbitých úsekov miestnych komunikácií	ochrana majetku obce, bezpečná doprava
1.2.2 Oddychová zóna v obci	zeleň a lavičky, altánok, krb..	nový priestor pre oddych obyvateľov aj návštevníkov obce
1.2.3 Vybudovanie chodníkov	počet km novovybudovaných chodníkov; počet prvkov verejnej infraštruktúry	bezpečnosť chodcov, nová infraštruktúra
1.2.4 Revitalizácia minerálneho prameňa „Ščavica“	počet prvkov verejnej infraštruktúry	nový priestor pre oddych obyvateľov aj návštevníkov obce
2.1.1 Organizácia kultúrnych a športových podujatí	organizácia rôznych spoločenských, kultúrnych a športových podujatí	stretávanie sa občanov navzájom, zlepšenie medziľudských vzťahov
2.1.2 Výstavba multifunkčného ihriska	počet prvkov verejnej infraštruktúry; počet osôb, ktoré budú mať prospech	nové ihrisko pre rôzne športy; viac možností pre športovanie a aktívny pohyb obyvateľov
2.1.3 Rekonštrukcia nevyužitých objektov na športovú činnosť	počet prvkov verejnej infraštruktúry; počet osôb, ktoré budú mať prospech	priestory pre športovanie a aktívny pohyb obyvateľov obce
2.1.4 Rekonštrukcia sociálneho zariadenia	počet prvkov verejnej infraštruktúry; počet osôb, ktoré budú mať prospech	zrekonštruované sociálne zariadenia
3.1.1 Odstránenie divokých skládok	sanácia nelegálnych skládok	čisté a zdravé životné prostredie, estetická funkcia

Zdroj: vlastné spracovanie

4 Realizačná časť

Realizačná časť PRO nadväzuje na programovú časť vo väzbe na program a navrhnuté ukazovatele. Realizačná časť obsahuje popis úloh jednotlivých partnerov, popis inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia, popis komunikačnej stratégie PRO k jednotlivým cieľovým skupinám, systém monitorovania a hodnotenia a akčný plán s výhľadom na 2 roky (x+2) - vecný a časový harmonogram realizácie jednotlivých opatrení a projektov.

4.1 Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie

Zabezpečenie realizácie a naplnenia PRO bude dosiahnuté koordinovaným a širokospektrálnym pôsobením všetkých zainteresovaných cieľových skupín v obci v kombinácii s využitím schopností a skúseností všetkých zodpovedných osôb.

Projekty možno uskutočňovať vlastnými silami obce alebo za pomoci externistov. Práve prepojenie interných a externých nositeľov projektov urýchli proces realizácie stratégie, resp. môže prebiehať paralelne realizácia viacerých projektov naraz.

Riadiacim orgánom PRO na úrovni obce je **obecné zastupiteľstvo (OZ)**. Obecné zastupiteľstvo si môže zriadiť komisie ako svoje poradné orgány. Vo vzťahu k realizácii PRO obecné zastupiteľstvo berie na vedomie návrh strategickú časť dokumentu, schvaľuje celý dokument PRO a každoročne schvaľuje vyhodnotenie jeho plnenia, taktiež schvaľuje spolufinancovanie jednotlivých projektov financovaných z doplnkových zdrojov financovania a z prostriedkov rozpočtu obce. Obecné zastupiteľstvo v rámci hodnotenia PRO schvaľuje každoročne hodnotiace a monitorovacie správy, rozhoduje o zmenách a aktualizácii programu.

Výkonným orgánom pre prípravu a realizáciu rozvojových projektov a aktivít PRO je **starosta obce**, ním riadené inštitúcie obce a vybraní partneri projektov. Orgány zodpovedajú za systém riadenia PRO a v prípade čerpania pomoci EÚ a dotácií i za systém riadenia pomoci, čerpanie dotácií a použitie úverových zdrojov.

4.2 Komunikačná stratégia

V obci je zabezpečený plynulý tok informácií a zabezpečenie činností potrebných pre realizáciu PRO, ako aj činností v rámci projektového cyklu na úrovni jednotlivých projektov, vrátane procesov s externými subjektmi (príprava projektovej dokumentácie, príslušné povolenia, proces verejného obstarávania, dodávky služieb, tovarov a stavebných prác) a prípravu žiadostí o doplnkové zdroje financovania.

Hlavným cieľom komunikačnej stratégie je komunikácia s občanmi a dosiahnutie stavu, aby bol každý občan o všetkých súvislostiach, ktoré pre neho z PRO a jeho realizácie vyplynú, informovaný včas, v dostatočnom rozsahu a primeranou formou. Podstatný a hlavný nástroj komunikácie obce predstavuje informačná tabuľa umiestnená pri obecnom úrade a miestny rozhlas. Ďalšími komunikačnými kanálmi sú zasadnutia obecného zastupiteľstva a informovanie občanov prostredníctvom zvolených poslancov obce.

4.3 Monitorovanie a hodnotenie

Monitorovanie plnenia programu rozvoja bude stálym a dlhodobým procesom zameraným na sledovanie kvalitatívnych a kvantitatívnych zmien pomocou vybraných ukazovateľov, cieľom ktorého bude získavanie informácií o skutočnom plnení opatrení zameraných na zmenu negatívneho vývoja, resp. o potrebe zmeniť ich výber alebo spôsob realizácie.

Proces monitorovania PRO sa vykonáva systematicky a priebežne počas celého trvania PRO až do ukončenie jeho platnosti a to na úrovni projektov. Základným prvkom monitorovania je projekt, na úrovni programu sa pripravuje súhrnná monitorovacia správa za príslušný rok. Vstupnými údajmi pre monitorovanie sú údaje z plánovaných a dosiahnutých ukazovateľov výstupu, výsledku a dopadu jednotlivých projektov. Výstupom monitorovania je **monitorovacia správa** za príslušný rok schválená v OZ.

Proces hodnotenia sa vykonáva na úrovni programu (PRO) systematicky a priebežne počas celého trvania programu. Proces hodnotenia z hľadiska jeho vykonávania je rozdelený na strategické a operatívne hodnotenie.

Dokument PRO musí prejsť v rámci procesu schvaľovania procesom strategického hodnotenia v zmysle príslušných ustanovení **Zákona NR SR č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie** a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Operatívne hodnotenie sa zakladá predovšetkým na každoročnom hodnotení - vyhodnotenie PRO bude prebiehať v zmysle platnej legislatívy o podpore regionálneho rozvoja každoročne hodnotiacou správou a monitorovacou správou, ktoré prejdú schvaľovacím procesom v OZ. Výstupom hodnotenia je hodnotiacia správa za príslušný rok schválená v OZ, ktorá hodnotí pokrok k dosiahnutiu stanovených cieľov jednotlivých prioritných oblastí. Vstupnými údajmi pre prípravu operatívneho hodnotenia sú výsledky monitorovania - monitorovacie správy jednotlivých projektov realizovaných v rámci programu. Hodnotiace a monitorovacie správy PRO sú podkladom pre rozhodnutia orgánov (OZ, starosta) pri riadení realizácie programu s účelom dosiahnuť žiadúci pokrok smerom k dosiahnutiu cieľov jednotlivých prioritných oblastí PRO (Príloha č. 5 - Vzor monitorovacej správy).

Tabuľka 35: Plán hodnotenia a monitorovania PRO

Typ hodnotenia	Vykonať prvýkrát	Dôvod vykonania/ periodicita
Strategické hodnotenie	najskôr v roku 2020	podľa rozhodnutia obce a vzniknutej spoločenskej potreby
Operatívne hodnotenie	v prípade potreby	kontrola súladu programu s reálnou situáciou
Tematické hodnotenie časti PRO	2020	téma hodnotenia identifikovaná ako riziková časť vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci kalendárny rok
Ad hoc mimoriadne hodnotenie	v prípade potreby	pri značnom odklone od stanovených cieľov; pri návrhu na revíziu PRO
Ad hoc hodnotenie celého PRO alebo jeho časti	2020-2025	na základe rozhodnutia starostu, kontrolného orgánu, podnetu poslancov, správy auditu a pod.

Zdroj: MDVRR SR 2018 a vlastné spracovanie

4.4 Akčný plán

Súčasťou realizačnej časti PRO Mikulášová je spracovaný akčný plán podľa jednotlivých prioritných oblastí a obsahuje aktivity/zoznam investícií všetkých opatrení. Akčný plán je zostavený podľa výsledkov dotazníkového prieskumu a na základe SWOT analýzy. Poradie ani dôležitosť nie sú určené, vzhľadom na špecifické podmienky, ktoré budú definované až v jednotlivých výzvach v rámci Programu rozvoja vidieka SR 2014-2020, resp. ostatných programoch a podľa reálnych možností obce. Akčný plán je realizovateľný v časovom období 2019 – 2025 a všetky plánované investície sú rovnocenné. Výška jednotlivých operácií nie je úplná a záväzná, nakoľko nie je k jednotlivým aktivitám vypracovaná projektová dokumentácia, ani nebolo začaté verejné obstarávanie.

Každý akčný plán musí byť:

- reálny podľa finančných a časových možností
- konkrétny - rieši príčinu špecifického cieľa
- flexibilný – podľa možnosti spoločného postupu všetkých zúčastnených strán
- transparentný – verejné prístupný a kontrolovateľný
- monitorovaný a hodnotiteľný v merateľných jednotkách.

Tabuľka 36: Akčný plán obce Mikulášová

Priorita; opatrenie; aktivita/projekt	Termín (rok)	Zodpovedný	Financovanie v EUR
Priorita – Ekonomická (hospodárska) oblasť			
Opatrenie 1.1 Optimálna sieť zrekonštruovaných verejných budov a dobudovanie infraštruktúry			
1.1.1 Rekonštrukcia priestorov KSB	2019-2025	Obec Mikulášová	100 000
1.1.2 Rekonštrukcia hasičskej zbrojnice	2019-2025	Obec Mikulášová	35 000
1.1.3 Výstavba domu smútku	2019-2025	Obec Mikulášová	150 000
Opatrenie 1.2 Dostupné a bezpečné miestne komunikácie, chodníky a verejné priestranstvá			
1.2.1 Rekonštrukcia miestnych komunikácií	2019-2025	Obec Mikulášová	30 000
1.2.2 Oddychová zóna v obci	2019-2025	Obec Mikulášová	40 000
1.2.3 Vybudovanie chodníkov	2019-2025	Obec Mikulášová	30 000
1.2.4 Revitalizácia minerálneho prameňa „Ščavica“	2019-2025	Obec Mikulášová	20 000
Priorita : Sociálna oblasť			
Opatrenie 2.1 Vybudovanie kultúrnej a športovej infraštruktúry a rozvoj kultúrnych a voľno časových aktivít			
2.1.1 Organizácia kultúrnych a športových podujatí	2019-2025	Obec Mikulášová	20 000
2.1.2 Výstavba multifunkčného ihriska	2019-2025	Obec Mikulášová	70 000
2.1.3 Rekonštrukcia nevyužitých objektov na športovú činnosť	2019-2025	Obec Mikulášová	15 000
2.1.4 Rekonštrukcia sociálneho zariadenia	2019-2025	Obec Mikulášová	8 000
Priorita: Environmentálna oblasť			
Opatrenie 3.1 Ekonomický a ekologický systém odpadového hospodárstva			
3.1.1 Odstránenie divokých skládok	2019-2025	Obec Mikulášová	20 000

Zdroj: vlastné spracovanie

5 Finančná časť

Táto časť obsahuje:

- finančný rámec pre realizáciu PRO Mikulášová,
- model viac zdrojového financovania jednotlivých opatrení, aktivít (projektov).

Finančný rámec špecifikuje pre každú prioritu a na každý projekt. Ide o finančný prídely plánovaný ako odhadovaných súkromných zdrojov, ktoré zodpovedajú podielu každého jednotlivého fondu.

Pre finančný plán je potrebné vychádzať zo súčasných podmienok a očakávaných predpokladov získavania zdrojov na realizáciu programu. Odhad realizácie programu bude vychádzať zo všeobecne očakávaných zdrojov:

- vlastné zdroje (rozpočet obce),
- štátne dotácie z účelových fondov (Environmentálny fond, ŠFRB),
- fondy EÚ,
- financovanie z národných projektov (Úrady práce, soc. vecí a rodiny),
- rozpočet Prešovského samosprávneho kraja,
- súkromné zdroje (fyzické a právnické podnikateľské subjekty alebo združenia).

Dôležitým zdrojom finančného zabezpečenia podpory regionálneho rozvoja sú prostriedky zo štrukturálnych fondov Európskej únie.

Pomoc zo štrukturálnych fondov je určená regiónom a oblastiam, ktoré vykazujú nízku úroveň hospodárskeho rozvoja. Podľa platných pravidiel Európskej únie sú podporované tie regióny, ktoré zodpovedajú ekonomicky a geograficky stanoveným cieľom štrukturálnej politiky.

Ďalšími možnosťami financovania projektov disponujú ministerstvá, Prešovský samosprávny kraj a rôzne súkromné alebo vládne nadačné fondy na území Slovenska, či iných štátov.

Bankové inštitúcie poskytujú okrem komerčných úverov a pôžičiek i podporné programy pre spolufinancovanie rozličných projektových zámerov. Obec môže použiť návratné zdroje financovania len na úhradu kapitálových výdavkov. Na vyrovnanie časového nesúladu medzi príjmami a výdavkami bežného rozpočtu v priebehu rozpočtového roka sa výnimočne môžu použiť tieto zdroje financovania za podmienky, že budú splatené do konca rozpočtového roka z príjmov bežného rozpočtu.

Obec môže na plnenie svojich úloh prijať návratné zdroje financovania, len ak:

- a) celková suma dlhu obce alebo vyššieho územného celku neprekročí 60 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka a

b) suma ročných splátok návratných zdrojov financovania vrátane úhrady výnosov neprekročí 25% skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka.

Celkovou sumou dlhu obce sa na účely tohto zákona rozumie súhrn záväzkov vyplývajúcich zo splácania istín návratných zdrojov financovania, záväzkov z investičných dodávateľských úverov a ručiteľských záväzkov obce alebo vyššieho územného celku.

Do celkovej sumy dlhu obce sa nezapočítavajú záväzky z pôžičky poskytnutej z Audiovizuálneho fondu a z úveru poskytnutého zo Štátneho fondu rozvoja bývania na výstavbu obecných nájomných bytov vo výške splátok úveru, ktorých úhrada je zahrnutá v cene ročného nájomného za obecné nájomné byty. Ďalej sa do celkovej sumy dlhu obce nezapočítavajú záväzky z návratných zdrojov financovania prijatých na zabezpečenie predfinancovania realizácie spoločných programov Slovenskej republiky a Európskej únie, operačných programov spadajúcich do cieľa Európska územná spolupráca a programov financovaných na základe medzinárodných zmlúv o poskytnutí grantu uzatvorených medzi Slovenskou republikou a inými štátmi najviac v sume nenávratného finančného príspevku poskytnutého na základe zmluvy uzatvorenej medzi obcou alebo vyšším územným celkom a orgánom podľa osobitného predpisu. *Zdroj: Zákon č. 583 / 2004 Z. z. Zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov (v znení č. 611/2005 Z. z., 324/2007 Z. z., 54/2009 Z. z., 426/2013 Z. z., 361/2014 Z. z.)*

Obec Mikulášová má reálne skúsenosti s prípravou a realizáciou investičných aj neinvestičných projektov na podporu regionálneho rozvoja.

Tabuľka 37: Prehľad poskytnutej pomoci pre obec Mikulášová

Názov projektu	Miesto realizácie	Názov donora	Celkové náklady na projekt	Grant/dotácia
Rekonštrukcia miestnej komunikácie	Mikulášová	MF SR, vlastné zdroje	10 480 €	6 900 €
Rekonštrukcia podláh v KD	Mikulášová	VÚC, vlastné zdroje	1 393,56 €	1 000 €
Rekonštrukcia kultúrneho domu	Mikulášová	MF SR, vlastné zdroje	7 016,04 €	5 000 €

Zdroj: OcÚ Mikulášová

Tabuľka 38: Finančný rámec PRO Mikulášová

Názov opatrenia*	Kód a názov projektu/aktivity	Hlavný ukazovateľ- výsledku, dopadu	Termín začatia a ukončenia realizácie projektu / aktivity	RN Spolu	Verejné zdroje celkom	Verejné zdroje		Súkromné zdroje	Úverové zdroje	EIB príspevok (informatívne)	Iné zdroje
						Národné celkom c	EÚ (EŠIF) celkom d				
			mesiac/rok - mesiac/rok	a=b+e+f+g+h	b=c+d			e	f	g	h
I. Hospodárska (ekonomická) politika				405 000 €	405 000 €	90 250 €	314 750 €	0 €	0 €	0 €	0 €
Opatrenie 1.1 Optimálna sieť zrekonštruovaných verejných budov	1.1.1 Rekonštrukcia priestorov KSB	počet osôb, ktoré budú mať prospech zo zlepšenia služieb; počet nových prvkov verejnej infraštruktúry	2019-2025	100 000 €	100 000 €	25 000 €	75 000 €	0 €	0 €	0 €	0 €
	1.1.2 Rekonštrukcia hasičskej zbrojnice	počet osôb, ktoré budú mať prospech zo zlepšenia služieb; počet nových prvkov verejnej infraštruktúry	2019-2025	35 000 €	35 000 €	1 750 €	33 250 €	0 €	0 €	0 €	0 €
	1.1.3 Výstavba domu smútku	počet osôb, ktoré budú mať prospech zo zlepšenia služieb; počet nových prvkov verejnej infraštruktúry	2019-2025	150 000 €	150 000 €	37 500 €	112 500 €	0 €	0 €	0 €	0 €
Opatrenie 1.2 Dostupné a bezpečné miestne komunikácie, chodníky a verejné priestranstvá	1.2.1 Rekonštrukcia miestnych komunikácií	počet km rekonštruovaných ciest	2019-2025	30 000 €	30 000 €	7 500 €	22 500 €	0 €	0 €	0 €	0 €
	1.2.2 Oddychová zóna v obci	počet osôb, ktoré budú mať prospech zo zlepšenia služieb; počet nových prvkov verejnej infraštruktúry	2019-2025	40 000 €	40 000 €	10 000 €	30 000 €	0 €	0 €	0 €	0 €
	1.2.3 Vybudovanie chodníkov	počet km novovybudovaných chodníkov; počet prvkov verejnej infraštruktúry	2019-2025	30 000 €	30 000 €	7 500 €	22 500 €	0 €	0 €	0 €	0 €

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Mikulášová na roky 2019 - 2025

	1.2.4 Revitalizácia minerálneho prameňa „Ščavica“	počet osôb, ktoré budú mať prospech zo zlepšenia služieb; počet nových prvkov verejnej infraštruktúry	2019-2025	20 000 €	20 000 €	1 000 €	19 000 €	0 €	0 €	0 €	0 €
II. Sociálna politika				113 000 €	113 000 €	49 250 €	63 750 €	0 €	0 €	0 €	0 €
Opatrenie 2.1 Vybudovanie kultúrnej a športovej infraštruktúry a rozvoj kultúrnych a voľno časových aktivít	2.1.1 Organizácia kultúrnych a športových podujatí	počet osôb, ktoré budú mať prospech	2019-2025	20 000 €	20 000 €	20 000 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €
	2.1.2 Výstavba multifunkčného ihriska	počet prvkov verejnej infraštruktúry; počet osôb, ktoré budú mať prospech	2019-2025	70 000 €	70 000 €	17 500 €	52 500 €	0 €	0 €	0 €	0 €
	2.1.3 Rekonštrukcia nevyužitých objektov na športovú činnosť	počet prvkov verejnej infraštruktúry; počet osôb, ktoré budú mať prospech	2019-2025	15 000 €	15 000 €	3 750 €	11 250 €	0 €	0 €	0 €	0 €
	2.1.4 Rekonštrukcia sociálneho zariadenia	počet prvkov verejnej infraštruktúry; počet osôb, ktoré budú mať prospech	2019-2025	8 000 €	8 000 €	8 000 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €
III. Environmentálna politika				20 000 €	20 000 €	1 000 €	19 000 €	0 €	0 €	0 €	0 €
Opatrenie 3.1 Ekonomický a ekologický systém odpadového hospodárstva	3.1.1 Odstránenie divokých skládok	počet odstránených neleg.skládok, množstvo sanovaného odpadu v tonách	2019-2025	20 000 €	20 000 €	1 000 €	19 000 €	0 €	0 €	0 €	0 €
Celkom				538 000 €	538 000 €	140 500 €	397 500 €	0 €	0 €	0 €	0 €

Tabuľka 39: Model viaczdrojového financovania

Prioritná oblasť	Celkové náklady EUR	Verejné zdroje					Súkromné a iné zdroje
		EÚ	Štát	VÚC	Obec	Spolu	
ekonomická oblasť	405 000	314 750	87 500	0	2 750	405 000	0
Opatrenie 1.1 Optimálna sieť zrekonštruovaných verejných budov a dobudovanie infraštruktúry	285 000	220 750	62 500	0	1 750	285 000	0
Opatrenie 1.2 Dostupné a bezpečné miestne komunikácie, chodníky a verejné priestranstvá	120 000	94 000	25 000	0	1 000	120 000	0
sociálna oblasť	113 000	63 750	29 250	5 000	15 000	113 000	0
Opatrenie 2.1 Vybudovanie kultúrnej, športovej a bytovej infraštruktúry a rozvoj kultúrnych a voľno časových aktivít	113 000	63 750	29 250	5 000	15 000	113 000	0
environmentálna oblasť	20 000	19 000	0	0	1 000	20 000	0
Opatrenie 3.1 Ekonomický a ekologický systém odpadového hospodárstva	20 000	19 000	0	0	1 000	20 000	0
Spolu	538 000	397 500	116 750	5 000	18 750	538 000	0

Zdroj: vlastné spracovanie

Pre programové obdobie 2014 – 2020 je obec Mikulášová zaradená medzi obce do 1000 obyvateľov, čerpanie finančných prostriedkov bude prioritne prostredníctvom PROGRAMU ROZVOJA VIDIEKA SR 2014 – 2020, opatrenie 7 (Zdroj: PRV SR 2014 - 2020):

OPATRENIE: M07 – Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (článok 20)

Právny základ

- článok 20 nariadenia (EÚ) č. 1305/2013 o podpore rozvoja vidieka z EPFRV;
- príloha I bod 8.6 vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) č. 808/2014.

Názov operácie: Investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania všetkých druhov infraštruktúr malých rozmerov

Podopatrenie: 7.2. – Podpora na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania všetkých druhov infraštruktúr malých rozmerov vrátane investícií do energie z obnoviteľných zdrojov a úspor energie.

Opis typu operácie

- výstavba, rekonštrukcia, modernizácia, dostavba kanalizácie, vodovodu, alebo čistiarne odpadových vôd;
- výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií, lávok, mostov, chodníkov a záchytných parkovísk, autobusových zastávok, výstavba, rekonštrukcia a údržba odvodňovacích kanálov, prehlbovanie existujúcich obecných studní. V prípade investícií do miestnych komunikácií, tie budú umožnené len v malom rozsahu a za predpokladu, že prispievajú k oživeniu znevýhodnenej vidieckej oblasti, kde môže zlepšiť prepojenie medzi vidieckymi oblasťami a širšou dopravnou sieťou, príp. budú prispievať k miestnemu ekonomickému rozvoju (napr. k rozvoju vidieckeho cestovného ruchu a pod.);
- zlepšenie vzhľadu obcí – úprava a tvorba verejných priestranstiev, námestí, parkov a pod.

Názov operácie: Vytváranie, zlepšovanie alebo rozširovanie miestnych služieb vrátane voľného času a kultúry a súvisiacej infraštruktúry

Podopatrenie: 7.4. – Podpora na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania miestnych základných služieb pre vidiecke obyvateľstvo vrátane voľného času a kultúry a súvisiacej infraštruktúry

Opis typu operácie

- investície súvisiace s vytváraním podmienok pre trávenie voľného času vrátane príslušnej infraštruktúry – napr. výstavba/rekonštrukcia/modernizácia športovísk a detských ihrísk, amfiteátróv, investície do rekonštrukcie nevyužívaných objektov v obci pre komunitnú/spolkovú činnosť vrátane rekonštrukcie existujúcich kultúrnych domov;
- zriadenie nových, prístavba, prestavba, rekonštrukcia a modernizácia existujúcich domov smútku vrátane ich okolia;
- investície súvisiace so zvyšovaním kvality života obyvateľov – investície spojené s odstraňovaním malých tzv. divokých skládok odpadov resp. opusteného odpadu;
- investície súvisiace so zvýšením bezpečnosti a prevencie proti vandalizmu na verejných priestoroch (montáž kamerových systémov a iných bezpečnostných prvkov);
- investície súvisiace s vytváraním podmienok pre rozvoj podnikania – rekonštrukcie nevyužívaných objektov v obci pre podnikateľskú činnosť, výstavba/rekonštrukcia tržníc pre podporu predaja miestnych produktov a pod.
- investície do využívania OZE vrátane investícií spojenými s úsporou energie – len ako súčasť investícií do miestnych služieb.

*Názov operácie: **Rozvoj vidieckeho cestovného ruchu***

Podopatrenie: 7.5. – Podpora na investície do rekreačnej infraštruktúry, turistických informácií a do turistickej infraštruktúry malých rozmerov na verejné využitie

Opis typu operácie

- investície, ktoré súvisia s vytvorením, udržiavaním, obnovou a skvalitňovaním turisticky zaujímavých objektov, bodov a miest vrátane príslušnej infraštruktúry – miestne kultúrne, historické, prírodné a iné objekty a zaujímavosti, zriadenie múzejných a galerijných zariadení a pod.;
- investície do rekreačnej infraštruktúry, turistických informácií a informačných tabúl v turistických lokalitách na verejné využitie, budovanie drobných obslužných zariadení pre turistov, informačné body, smerové tabule, KIOSKY a pod.;
- budovanie, rekonštrukcia náučných chodníkov, cykloturistických chodníkov, ich napojenie na náučné chodníky, budovanie doplnkovej infraštruktúry (odpočinkové miesta, prístrešky, stojany na bicykle a pod.), výstavba vyhliadkových veží, budovanie, údržba a obnova cykloturistického značenia na existujúcich cykloturistických trasách a pod.

Obec Mikulášová je členom **ZMOS-u, Mikroregiónu Makovica**, a je členom schválenej miestnej akčnej skupiny **Dukla**. Obec sa bude môcť uchádzať aj o získanie financií zapojením sa do výziev vyhlásených príslušnou MAS.

Tabuľka 40: Prehľad schválených programov SR na roky 2014 – 2020

P. č.	Operačné programy	Riadiaci orgán
1.	Výskum a inovácie	MŠVVŠ SR
2.	Integrovaná infraštruktúra	MDVRR SR
3.	Ľudské zdroje	MPSVR SR
4.	Kvalita životného prostredia	MŽP SR
5.	Integrovaný regionálny operačný program	MPRV SR
6.	Efektívna verejná správa	MV SR
7.	Technická pomoc	ÚV SR
8.	Program rozvoja vidieka	MPRV SR
9.	Rybné hospodárstvo	MPRV SR
10.	Programy EÚS	-

Zdroj: vlastné spracovanie

Záver

Obsahuje informáciu o schválení a zverejnení PRO Mikulášová.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Mikulášová na roky 2019 - 2025 schválilo Obecné zastupiteľstvo v Mikulášovej na svojom riadnom zasadnutí dňa 5.11.2019 Uznesením č.43/2019.

Schválený PRO Mikulášová na roky 2019 - 2025 je zverejnený na internetovej stránke obce Mikulášová: <http://www.obecmikulasova.sk/>

Tabuľka 41: Schválenie PRO Mikulášová

Schválenie PRO Mikulášová na roky 2019 - 2025	
Dokument	<ul style="list-style-type: none"> - Názov: Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Mikulášová na roky 2019 - 2025 - Dokument spracovaný v súlade s platnou legislatívou - podľa zákona NR SR č. 309/2014 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 539/2008 Z. z., a na základe platnej Metodiky na spracovanie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce, verzia 2.0.
Spracovanie	<ul style="list-style-type: none"> - Forma spracovania: externou spoločnosťou, úplné spracovanie „na kľúč“ - Obdobie spracovania: jún 2019 – august 2019. - Za riadenie procesu zodpovedá starosta obce Mikulášová. - Verejnosť bola oboznamovaná s výstupmi prostredníctvom úradnej tabule v obci Mikulášová a web stránky obce Mikulášová (http://www.obecmikulasova.sk/); názory občanov boli zozbierané dotazníkovou metódou. - Náklady na spracovanie: 450,00 €.
Prerokovanie	<ul style="list-style-type: none"> - Verejné pripomienkovanie - Posudzovanie SEA
Schválenie	<ul style="list-style-type: none"> - Návrh na uznesenie zastupiteľstva: „Obecné zastupiteľstvo v Mikulášovej schvaľuje Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Mikulášová na roky 2019 – 2025“

Prílohy

- Príloha č. 1: Zámer spracovania PRO Mikulášová
- Príloha č. 2: Harmonogram PRO Mikulášová
- Príloha č. 3: Osnova PRO Mikulášová
- Príloha č. 4: Dohoda o partnerstve
- Príloha č. 5: Vzor monitorovacej správy
- Príloha č.6: Zoznam skratiek použitých v PRO
- Príloha č.7: Zoznam tabuliek
- Príloha č.8: Zoznam grafov
- Príloha č.9: Zoznam obrázkov

Príloha č. 1: Zámer spracovania PRO Mikulášová

Názov dokumentu	- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Mikulášová na roky 2019 - 2025
Forma spracovania	- s pomocou externých odborníkov - <i>úplné spracovanie „na kľúč“</i> .
Riadenie procesu spracovania	<ul style="list-style-type: none"> - dokument bude spracovaný v súlade s platnou legislatívou - podľa zákona NR SR č. 309/2014 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 539/2008 Z. z., a na základe platnej Metodiky na spracovanie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce. - za riadenie procesu spracovania bude zodpovedať starosta obce a dodávateľ - podklady o obci Mikulášová poskytne starosta obce Mikulášová - proces spracovania PRO 2019 - 2025 bude prebiehať v úzkej komunikácii s verejnosťou. S výstupmi bude verejnosť oboznamovaná prostredníctvom webovej stránky obce Mikulášová (www.obecmikulasova.sk) a ich názory budú zozbierané dotazníkovou metódou.
Obdobie spracovania	- jún 2019 – august 2019, harmonogram spracovania (Príloha č. 2).
Financovanie spracovania	<ul style="list-style-type: none"> - financovanie bude zabezpečené z rozpočtu obce Mikulášová v sume 450,00 €, t. j. na: - náklady na vlastné spracovanie – experti (vyjadrené v osobohodinách): 80 hodín - náklady na získanie informačných podkladov – štatistiky, analýzy, dotazníky. - náklady na publicitu – tlač materiálov, úprava elektronických médií.

Príloha č. 2 : Harmonogram spracovania PRO Mikulášová

Harmonogram spracovania PRO Mikulášová												
Rok 2019												
Termín	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Úvod												
Analytická časť												
Strategická časť												
Programová časť												
Realizačná časť												
Finančná časť												
Pripomienkovanie												
Schvaľovanie												

Príloha č. 3: Osnova PRO Mikulášová

Úvod

Táto časť zahŕňa:

- obsah dokumentu (podľa jednotlivých kapitol),
- stručný popis kontextu vzniku a chronológie prípravy PRO,
- stručné zhrnutie východiskových koncepčných dokumentov týkajúcich sa vymedzeného územia.

Časť 1: Analytická časť

Táto časť obsahuje:

- kompletnú analýzu vnútorného prostredia na základe overeného súboru kvantitatívnych a kvalitatívnych dát (ďalej len „dátová základňa“) podľa jednotlivých oblastí vrátane finančnej a hospodárskej situácie,
- ex-post hodnotenie (realizácia existujúceho PRO vrátane vyhodnotenia rozpracovaných investičných a neinvestičných projektov k 31. 12. príslušného roku),
- analýzu silných a slabých stránok územia,
- identifikáciu hlavných vonkajších faktorov rozvoja územia (výber hlavných faktorov),
- analýzu vplyvu vonkajšieho prostredia na vývoj situácie v území (zoznam),
- ex-post hodnotenie (realizácia existujúceho PRO vrátane vyhodnotenia rozpracovaných investičných a neinvestičných projektov realizovaných na národnej, príp. regionálnej úrovni k 31. 12. príslušného roku),
- analýzu príležitostí a ohrození pre rast a rozvoj územia (posúdenie hlavných faktorov z hľadiska príležitostí a ohrození),
- analýzu väzieb územia,
- SWOT analýzu (súhrnná tabuľka, syntéza výsledkov),
- analýzu možných rizík a hrozieb, identifikáciu kritických oblastí rozvoja,
- identifikáciu východísk a možných riešení,
- odhad budúceho možného vývoja.

Časť 2: Strategická časť

Táto časť obsahuje:

- víziu územia,
- formuláciu a návrh stratégie,

- výber a popis strategických cieľov v jednotlivých politikách - oblastiach rozvoja (hospodárska, sociálna, environmentálna).

Časť 3: Programová časť

Táto časť obsahuje:

- konkrétne opatrenia a projekty vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám,
- súbor ukazovateľov výsledkov a dosahov vrátane východiskových a cieľových hodnôt.

Časť 4: Realizačná časť

Táto časť obsahuje:

- popis úloh jednotlivých partnerov pri realizácii PRO,
- popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie PRO, spôsob komunikácie, kooperácie a koordinácie,
- stručný popis komunikačnej stratégie PRO k jednotlivým cieľovým skupinám,
- systém monitorovania a hodnotenia,
- akčný plán na daný rozpočtový rok s výhľadom na 2 roky (x+2) - vecný a časový harmonogram realizácie jednotlivých opatrení a projektov.

Časť 5: Finančná časť

Táto časť obsahuje:

- indikatívny finančný plán na celú realizáciu PRO,
- model viac zdrojového financovania jednotlivých opatrení, aktivít (projektov) za účasti sociálno-ekonomických partnerov v území v prepojení na programový rozpočet obce
- hodnotiacu tabuľku pre výber projektov.

Záver

Obsahuje informáciu o schválení PRO obecným zastupiteľstvom a zverejnení PRO na web stránke obce.

Príloha č. 4: Dohoda o partnerstve

Názov	Dohoda o partnerstve pri príprave a realizácii Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Mikulášová na roky 2019 - 2025
Obdobie platnosti	jún 2019 – december 2025
Predmet dohody	Cieľ spolupráce partnerov – vytvoriť vhodné podmienky pre zvýšenie kvality života všetkých obyvateľov obce, v súlade s ochranou životného prostredia a so zabezpečením trvalo udržateľného rozvoja.
Účastníci dohody	Obec Mikulášová a DHZ Mikulášová
Podporované aktivity	<ul style="list-style-type: none"> - Spolupráca pri tvorbe PRO, - Pomoc a spolupráca pri organizácii spoločenských aktivít v obci.
Financovanie	<ul style="list-style-type: none"> - Sponzorské dary, - Dobrovoľnícka pomoc pri činnostiach na podporu rozvoja obce.

Príloha č. 5: Vzor monitorovacej správy

Monitorovacia správa					
Úroveň prvku stratégie	Opis prvkov stratégie	Plánovaný termín realizácie	Rozpočet mesta ..... <i>od do</i>	Externé zdroje <i>od do</i>	Realizácia aktivít <i>od do</i> a plán na obdobie od do
Cieľ 1					
Opatrenie 1.1					
A. 1.1.1					
A. 1.1.2					

Príloha č.6: Zoznam skratiek použitých v PRO

a. s. – Akciová spoločnosť

ČOV - Čistiareň odpadových vôd

DSS – Domov sociálnych služieb

EAO – Ekonomicky aktívne obyvateľstvo

EÚ – Európska únia

FO – Fyzická osoba

ha – Hektár

HD – hovädzí dobytok

HDP – Hrubý domáci produkt

CHÚ – Chránené územie

CHVÚ – Chránené vtáčie územie

IBV - Individuálna bytová výstavba

IKT – Informačné a komunikačné technológie

km – Kilometer

k. ú. – Katastrálne územie

m² – meter štvorcový

MDVRR SR – Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky

MPRV SR – Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky

MŽP SR – Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky

MR – Miestny rozhlas

MŠ - Materská škola

NKP – Národná kultúrna pamiatka

NP - Neпоľnohospodárska pôda

NR SR – Národná rada Slovenskej republiky

OcÚ – Obecný úrad

OZ – Obecné zastupiteľstvo

PD - Poľnohospodárske družstvo

PHSR – Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja

PO – Právnická osoba
PP – Poľnohospodárska pôda
PRO - Program rozvoja obce
PRV SR – Program rozvoja vidieka Slovenskej republiky
PSK – Prešovský samosprávny kraj
ROEP – Register obnovenej evidencie pozemkov
SAD – Slovenská autobusová doprava
SPP, a. s. - Slovenský plynárenský podnik
s. r. o. – Spoločnosť s ručeným obmedzením
SVP – Slovenský vodohospodársky podnik
ŠFRB – Štátny fond rozvoja bývania
ŠK - Športový klub
š. p. – Štátny podnik
ŠÚ SR – Štatistický úrad Slovenskej republiky
TKO - Tuhý komunálny odpad
TVS – Televízny signál
UEV – Územie európskeho významu
ÚZPF - Ústredný zoznam pamiatkového fondu
VSE, a. s. – Východoslovenské elektrárne
VÚC - Vyšší územný celok
VVS, a. s. – Východoslovenská vodárenská spoločnosť
VZN – Všeobecne záväzné nariadenie
ZŠ - Základná škola
Z. z. – Zbierka zákonov
ŽP – Životné prostredie

Príloha č.7: Zoznam tabuliek

Tabuľka 1: Základná charakteristika obce Mikulášová	9
Tabuľka 2: Spádovosť obce Mikulášová	9
Tabuľka 3: Infraštruktúra a občianska vybavenosť v obci Mikulášová.....	10
Tabuľka 4: Vývoj počtu obyvateľov obce Mikulášová podľa pohlavia v r. 2014 – 2018.....	11
Tabuľka 5: Prehľad vekových skupín v obci Mikulášová v r. 2018	13
Tabuľka 6: Ekonomická aktivita obyvateľov obce Mikulášová	14
Tabuľka 7: Ekonomická aktivita obyvateľov v PSK v r. 2014 – 2018	15
Tabuľka 8: Prehľad o stave a pohybe obyvateľstva obce Mikulášová v r. 2014 – 2018	16
Tabuľka 9: Národnostná štruktúra obyvateľstva v obci Mikulášová.....	18
Tabuľka 10: Vierovyznanie v obci Mikulášová.....	19
Tabuľka 11: Prehľad dosiahnutého vzdelania obyvateľov obce Mikulášová.....	19
Tabuľka 12: UoZ v obci Mikulášová v r. 2014 – 2018.....	21
Tabuľka 13: UoZ v okrese Bardejov podľa vekových skupín v r. 2014 – 2018.....	21
Tabuľka 14: Miera evidovanej nezamestnanosti v okrese Bardejov v r. 2014 - 2018.....	22
Tabuľka 15: Prehľad UoZ v PSK v r. 2014 – 2018	22
Tabuľka 16: Prehľad UoZ v SR v r. 2014 – 2018.....	22
Tabuľka 17: Typy obydľia v obci Mikulášová.....	23
Tabuľka 18: Byty podľa obdobia výstavby v obci Mikulášová.....	24
Tabuľka 19: Byty podľa vlastníctva a systému dodávky vody v obci Mikulášová	24
Tabuľka 20: Zdravotníctvo v obci Mikulášová.....	30
Tabuľka 21: Prehľad FO - podnikateľov a PO v obci Mikulášová v r. 2018.....	32
Tabuľka 22: Aktíva a pasíva obce Mikulášová za rok 2017 a 2018 v EUR	34
Tabuľka 23: Náklady obce Mikulášová v r. 2017 a 2018	35
Tabuľka 24: Výnosy obce Mikulášová v r. 2017 a 2018	35
Tabuľka 25: Rozdelenie pôdneho fondu obce Mikulášová v r. 2018	37
Tabuľka 26: Štruktúra pôdnych typov v okrese Bardejov	39
Tabuľka 27: SWOT analýza ekonomickej oblasti	43
Tabuľka 28: SWOT analýza sociálnej oblasti.....	44
Tabuľka 29: SWOT analýza environmentálnej oblasti	45
Tabuľka 30: Prehľad špecifických cieľov a opatrení v ekonomickej oblasti.....	46
Tabuľka 31: Prehľad špecifických cieľov a opatrení v sociálnej oblasti	47
Tabuľka 32: Prehľad špecifických cieľov a opatrení v environmentálnej oblasti	47

Tabuľka 33: Prehľad opatrení a projektov podľa prioritných oblastí	49
Tabuľka 34: Súbor ukazovateľov a výsledkov jednotlivých projektov	50
Tabuľka 35: Plán hodnotenia a monitorovania PRO	53
Tabuľka 36: Akčný plán obce Mikulášová	54
Tabuľka 37: Prehľad poskytnutej pomoci pre obec Mikulášová	56
Tabuľka 38: Finančný rámec PRO Mikulášová	57
Tabuľka 39: Model viaczdrojového financovania	59
Tabuľka 40: Prehľad schválených programov SR na roky 2014 – 2020	62
Tabuľka 41: Schválenie PRO Mikulášová	63

Príloha č.8: Zoznam grafov

Graf 1: Stav obyvateľstva v obci Mikulášová podľa pohlavia v r. 2018	12
Graf 2: Stav trvale bývajúceho obyvateľstva v obci Mikulášová v r. 2014 – 2018.....	12
Graf 3: Prehľad zastúpenia vekových skupín v obci Mikulášová v r. 2018.....	13
Graf 4: Obyvatelia obce Mikulášová podľa vekových skupín a pohlavia v r. 2018	14
Graf 5: EAO podľa pohlavia	15
Graf 6: Zastúpenie EAO obce Mikulášová	15
Graf 7: Prírodný prírastok obyvateľstva v obci Mikulášová v r. 2014 - 2018	16
Graf 8: Migračné saldo v obci Mikulášová v r. 2014 – 2018.....	17
Graf 9: Národnostné zloženie v obci Mikulášová.....	18
Graf 10: Vierovyznanie v obci Mikulášová	19
Graf 11: Prehľad dosiahnutého vzdelania obyvateľov obce Mikulášová	20
Graf 12: UoZ podľa pohlavia v obci Mikulášová v r. 2014 – 2018.....	21
Graf 13: UoZ v okrese Bardejov podľa vekových skupín	21
Graf 14: Porovnanie miery evidovanej nezamestnanosti na úrovni okresu, kraja a SR	23
Graf 15: Zastúpenie FO - podnikateľov v obci Mikulášová	32
Graf 16: Zastúpenie PO v obci Mikulášová v r. 2018.....	33
Graf 17: Zastúpenie podnikateľov v obci Mikulášová v r. 2018	33
Graf 18: Rozdelenie pôdneho fondu obce Mikulášová v r. 2018.....	38
Graf 19: Rozdelenie poľnohospodárskej pôdy v obci Mikulášová v r. 2018.....	38
Graf 20: Rozdelenie nepoľnohospodárskej pôdy v obci Mikulášová v r. 2018.....	38

Príloha č.9: Zoznam obrázkov

Obrázok 1 Poloha obce Mikulášová.....	8
Obrázok 2 Erb a vlajka obce Mikulášová	10
Obrázok 3 Drevený Kostol Ochrany Presvätej Bohorodičky	28
Obrázok 4 Gr.kat.chráam ochrany Presvätej Bohorodičky	28
Obrázok 5 Pravosl.chráam sv. apoštola Petra a Pavla	28
Obrázok 6 Obnova vojnového cintorína Mikulášová	29